

NEMOCNIČNÍ LISTY

FNO FAKULTNÍ
NEMOCNICE
OSTRAVA

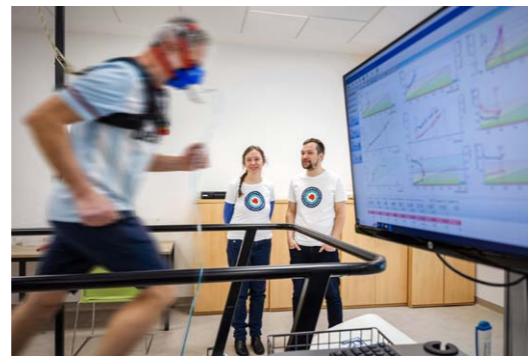
JARO 2024

SESTRA NAŠEHO SRDCE

Její svět je KARIM. Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FN Ostrava. Místo, kde o životě a smrti často rozhodují minuty. Je to pracoviště, kde jako vrchní sestra působí PhDr. Renáta Zoubková, Ph.D., která uspěla v prestižní anketě Sestra roku.

Obsah

Slovo ředitele FNO	3
ZE ŽIVOTA FNO	
Zachránili jsme amputovaný ukazováček malého dítěte.....	4
Centrum kochleárních implantací oslavilo 10 let.....	6
Naši lékaři testovali polárníky	8
Obří zájem o Colours of Sepsis	10
Tradiční kongres opět s živými přenosy z katetizačních sálů	11
KRÁTCE Z FNO	
Letem světem z FNO.....	12
NAŠI LIDÉ	
Dobré vztahy na pracovišti jsou pro mě základem	14
Máme nové profesory a docenty	16
Ze stáže v Dánsku byla nadšená	17
Prestižní cena pro soudní lékaře	18
Ocenili jsme Zaměstnance roku	20
Když práce není stereotyp.....	22
Rekordní počty odběrů orgánů v Transplantačním centru FNO	23
Ušly pouť, která mění lidské životy.....	24
TÉMA	
Vojáci v řadách zdravotníků	26
Velké díky za špičkovou pomoc během covidové pandemie.....	27
VÍTE, ŽE...?	
Bezpečnost na prvním místě	28
Nic se nesmí podcenit.....	30
Pořídili jsme unikátní přístroj	31
LF OU	
Už ve druhém cvičení jsme si vyzkoušeli vrtání do zubů.....	32
V Ostravě vzniká unikátní centrum.....	33
OBJEKTIVEM FNO	
Respirium jako charitativní kavárna.....	34
Plesání Pod hvězdou oblohou.....	35
PODĚKOVÁNÍ	
Pacienti děkují FN Ostrava	36
KALENDÁŘ AKCÍ	
Kongresy, semináře, workshopy a společenské akce.....	38
LÉKÁRNA	
Jak vyžrát na jarní únavu?	39

Slovo ředitele FNO

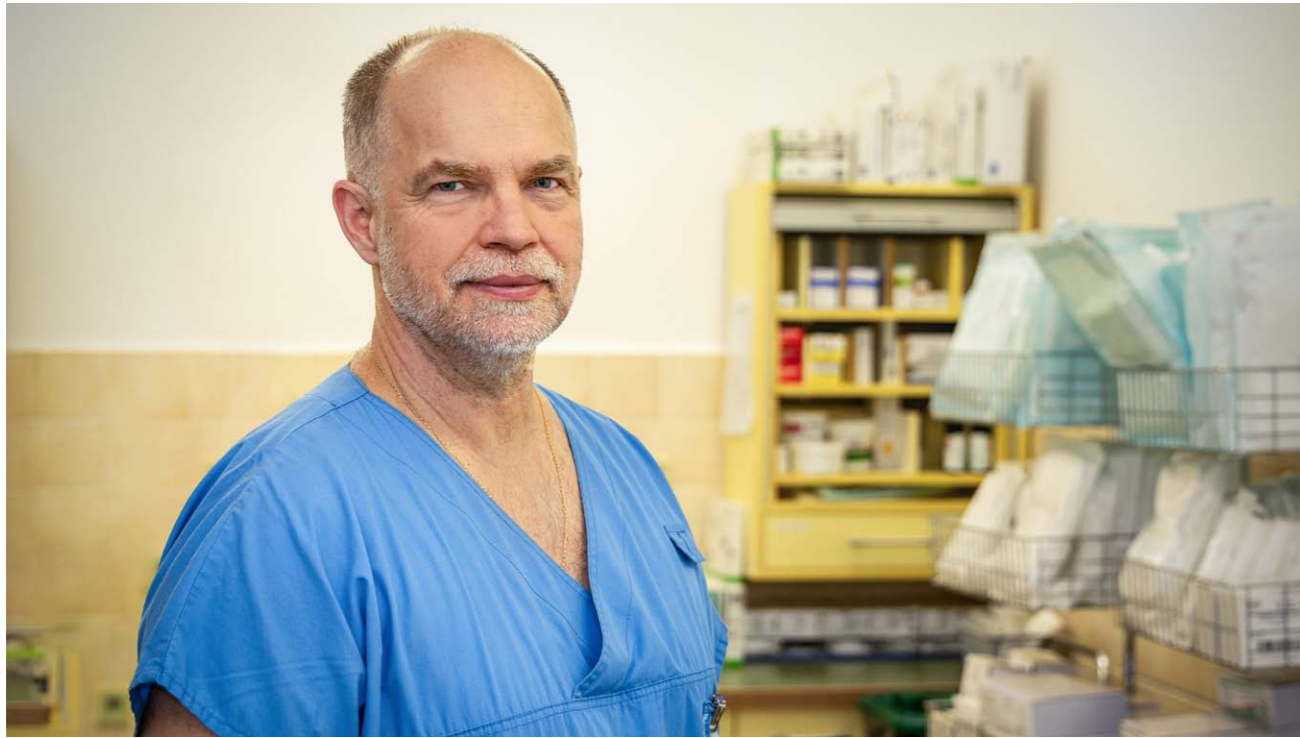
Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

i v roce 2024 se každého čtvrt roku můžete těšit na novinky z naší nemocnice. Začátek roku máme již tradičně spojený s předáváním ocenění Zaměstnanec roku. A musím říct, že letošní ročník se opravdu vydařil. Hlavně díky osobnostem, které jsme ocenili. Jejich seznam i fotokoláž, která atmosféru akce výborně přibližuje, najdete na straně 20 a 21. A v té souvislosti zmíním článek hned na další straně. Je o Mgr. Tomáši Glacovi, staniční sestře KARIM, který zvítězil nejen v kategorii Sestra u lůžka, ale získal také absolutně nejvíce hlasů od zaměstnanců. Rodák ze Slovácka, který je ve fakultní nemocnici 20 let, si to bezesporu zaslouží. Rád bych se zastavil u osobnosti z fotografie na titulní straně, protože rozhovor na straně 14 a 15 s touto výjimečnou a odbornou i laickou veřejností respektovanou profesionálkou v oblasti urgentní medicíny PhDr. Renátou Zoubkovou, Ph.D., rozhodně stojí za přečtení. A když už jsem zmínil osobnosti, jsem velmi rád, že hned na straně následující se můžete seznámit s našimi dalšími nově jmenovanými profesory a docenty. Jsou to lékaři, kteří jsou s Fakultní nemocnicí Ostrava spojeni prakticky od promoce. A to je pro náš region velmi povzbuzivá zpráva.

A rád bych ještě upozornil na fotografie z velmi úspěšného Dne dětské onkologie, který jsme si připomněli v polovině února. Na jedno odpoledne se prostory Respiria naší nemocnice proměnily v historickou kavárnu. Výtěžek z prodeje kávy, kterou jsme získali darem, dostala pro naše onkologické dětské pacienty HAIMA Ostrava.

I tentokrát využiji této příležitosti, abych vám poděkoval za trpělivost v souvislosti s rozsáhlými rekonstrukčními pracemi, které na různých místech nemocnice probíhají. Víím, že přinášejí mnohá omezení, ale výsledek už opravdu zanedlouho výrazně zvýší komfort hospitalizovaným pacientům i personálu. Věřím, že v letním čísle už vám ukážeme fotografie nové podoby lůžkového bloku, který je dominantou rozsáhlého nemocničního areálu. Mějte krásné jaro, a nenechte se ovládnout často skloňovanou „jarní únavou“.

Jiří Havrlant
ředitel FN Ostrava

Lékař Centra plastické chirurgie a chirurgie ruky FN Ostrava MUDr. Luděk Pliska.

Zachránili jsme amputovaný ukazováček malého dítěte

Loni v létě byl do FN Ostrava přivezen šestiletý chlapec s useknutým ukazováčkem na pravé ruce. Na první pohled těžko řešitelná situace. Ne ale pro lékaře Centra plastické chirurgie a chirurgie ruky. Díky jejich špičkové práci dnes dítě prstem hýbe téměř bez omezení.

Více než osm hodin dlouhou operaci se svým týmem vedl MUDr. Luděk Pliska, který má s podobnými replantacemi dlouholeté zkušenosti. Podle něho šlo o unikátní výkon se standardním průběhem. „Vždycky začínáme tím, že si nachystáme amputát, cévy, nervy, kost a šlachy. Potom necháme pacienta uspat, připravíme si pahýl, následně uděláme osteosyntézu, zašijeme šlachy, posléze žíly, tepny, a nakonec kožní kryt,“ vracel se k operaci doktor Pliska. Podrobnosti popsal v následujícím rozhovoru.

Výkon trval přes osm hodin. Je to, řekněme, standardní doba?

Délka výkonu replantace se těžko určuje. Závisí to na tom, jak velký je rozsah poškození měkkých tkání, jaký byl mechanismus úrazu a jak jsou struktury velké. Doba více než osmi hodin není neobvyklá, výkony někdy mohou trvat i dvanáct hodin.

To je strašně dlouho. Jak bojujete s únavou?

Vždycky tam nějaká únava je, ale za dobu, co svou práci dělám, vím, jak se na ni mám připravit. Pokud sloužím, tak například nepiju kávu, aby se mi netřepaly ruce. Během výkonu to je jako v hokeji. V něm hokejista jde na led, odmaká čtyřicet vteřin, pak vystřídá, odpočine si a jde znovu do hry. U replantací to

mám podobně. Vždy se zkoncentruji na nějaký konkrétní krok a po něm si dám drobnou pauzu, potom pokračuji dál. Výkon zkrátka musím strukturovat tak, abych si já a můj tým měl možnost odpočinout.

Uplatňujete tedy určité mechanismy, které vás při operaci drží v optimální pohodě?

Přesně tak. Postup je strukturovaný, a i když bych v určité fázi mohl jít dál, tak si raději dám malou přestávku, protože třeba vím, že další krok bude náročný a musím na něho být plně koncentrováný.

První replantaci na ruce dítěte jste prováděl v roce 1997. Dnes už od té doby uplynulo více než čtvrtstoletí. Vybavíte si ještě po letech tento výkon?

Velice dobře si na něho vzpomínám. Bylo to v dubnu toho roku na sále číslo dvanáct na neurochirurgii. Operoval jsem společně s docentem Leopoldem Plevou. Pokud to mám srovnat se současností, tak dnes mám mnohem více zkušeností. Jinak ale operační výkony byly víceméně stejné. Tehdy to byl malíček a loni v létě šlo o ukazováček.

Mluvil jste o větších zkušenostech, další rozdíl je možná v lepších nástrojích, které dnes máte k dispozici. Je to tak anebo se mýlím?

Máme daleko lepší operační mikroskop. Dnešní nástroje nejsou tolik magnetické, lépe doléhají a stříhají. Celkově jsou na kvalitnější úrovni než v roce 1997.

Po jakých úrazech nejčastěji dochází k takovým poraněním?

Nejčastěji je to po práci se dřevem, s okružní pilou nebo hoblovkou. Pak jde o poranění nožem, sklem anebo eventuálně ostrým plechem.

Co by člověk, který si přivodí vážné poranění ruky například na pile, měl udělat, aby výsledek vaší operace byl pak co možná nejlepší?

Může vlastně udělat jednu jedinou věc, a sice zamezit sekundárnímu poškození amputátu. To znamená, že by ho měl vzít, dát do vlhkého krytí, neprodyšně zabalit do igelitového sáčku a umístit do chladicího roztoku. Ideálně voda a led v poměru jedna ku jedné. Důležitým faktorem je čas. Pacient by měl co nejrychleji dorazit k definitivnímu ošetření.

A děje se to? Opravdu takto lidé postupují? Věřím, že šok třeba z useknutí prstu musí být velký a správně se zorientovat v takové situaci asi není nic jednoduchého.

Výhodou je to, že pacient si většinou k takovému úrazu zavolá rychlou zdravotnickou pomoc. Vyškolená posádka pak udělá všechno správně.

Do jaké doby by pacient s amputátem měl dorazit do nemocnice, aby operace byla co nejefektivnější? Kdy už je pozdě?

Závisí to na výšce amputace. Správně chlazený amputát u mikroreplantací od zápěstí směrem k prstům vydrží i jeden den. U amputátu v horní části předloktí a výše je doba, pokud je správné chlazení, maximálně dvanáct hodin.

Při replantaci se plastičtí chirurgové neobejdou bez mikroskopických brýlí. Jak zásadní roli při samotném výkonu hrají?

Velmi důležitý je rozsah zvětšení a také hloubka ostrosti. Musím se ale přiznat, že nepatřím k jejich velkým fanouškům, protože tyto brýle vyžadují velmi dobrý stav krční páteře, což já nemám. Osobně proto preferuji mikroskop. Práce s ním je pro mě mnohem příjemnější, protože mi umožňuje větší volnost. U brýlí ohniskovou vzdálenost neustále musíte držet krkem. Víím, že kdybych to dělal půlhodiny v kuse, tak bych se potom už nepohnul.

Replantace ukazováčku trvala více než 8 hodin.

Dítě dnes replantovaným ukazováčkem hýbe téměř bez omezení.

Vraťme se ještě k loňskému případu z léta. Co dále kromě vaší mravenčí práce přispělo k tomu, že chlapec prstem bez problému hýbe a ruku dnes používá už téměř bez omezení?

Na replantaci nesmíme pohlížet jen jako na samotný výkon. Klíčová je posloupnost jednotlivých kroků. Samotný akt replantace je jenom první z nich. Následuje několik dní doléčení na jednotce intenzivní péče, sledování stavu prokrvení, péče o ránu a poté nástup rehabilitace. Ta je směřována k tomu, aby pacient začal ruku co nejlépe používat a aby se co nejvíce zvýšila její funkčnost. Snažíme se tím zabránit vzniku neoblíbených jevů, kterými jsou hlavně srůsty šlach. Vedou totiž k omezení hybnosti. Většina replantací vyžaduje i následné korekční výkony. Rehabilitace právě pomáhá jejich počty snižovat.

Předtím, než se z vás stal plastický chirurg, jste osmnáct let působil na traumacentru. Můžete srovnat oba obory? Kde vidíte největší rozdíly?

Začnu z druhého konce a řeknu, v čem jsou si podobné. Oba spadají do rekonstrukční chirurgie. V obou z nich něco skládáte dohromady, což se mi líbí. V traumacentru je více akutní práce, v plastické chirurgii pak máte větší množství plánovaných výkonů. Jsem bývalý modelář a musím říct, že na plastice mě nejvíce baví taková ta titěrná práce.

Hovořili jste o roce 1997. Jak se vlastně plastická chirurgie od té doby změnila?

Úplně to popsat nemohu, protože na plastice jsem od roku 2014. Jsou ale vidět nové implantáty, nové operační postupy. Velký posun pak je v oblasti rekonstrukce. Spousta lidí má za to, že plastika je hlavně estetika. To znamená korekce deformací, defektů, a to po úrazech, vrozených vývojových vadách, eventuálně po předchozích onkologických výkonech. Zejména se pak jedná o operace prsou. Toto je hlavní pole vývoje plastické chirurgie.

Když si dnes vybavím pojem plastická chirurgie, tak mě napadají právě úpravy nosu a prsou u žen. Jsou to časté výkony, které provádíte?

Ne, tady v nemocnici provádíme operace ze zdravotní indikace. To, co bylo jmenováno, jsou výkony z estetické indikace, které se většinou provádějí v soukromých zařízeních. My děláme hlavně rekonstruktivu.

Přednosta Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku FN Ostrava, prof. MUDr. Pavel Komínek, Ph.D., MBA (za mikrofonem), mluví o začátcích Centra kochleárních implantací Ostrava.

Centrum kochleárních implantací oslavilo 10 let

V říjnu loňského roku uplynulo přesně 10 let od doby, kdy Centrum kochleárních implantací Ostrava (CKIO) Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku FNO provedlo první výkon. Život změnilo tehdy čtrnáctiměsíční Emilce Poštulkové. Měla těžkou vrozenou sluchovou vadu a operace jí umožnila slyšet. Podobných příběhů CKIO za uplynulou dekádu napsalo spoustu. A to nejen mezi dětmi, ale i dospělými pacienty.

Emilka Poštulková dnes bez omezení chodí na základní školu. V doprovodu své maminky a sestry navštívila tradiční seminář, na kterém si zástupci CKIO připomněli významné výročí. Všichni zúčastnění se mohli přesvědčit, že Emilka je úplně zdravá. Na první pohled byste nepoznali, že nosí kochleární implantát. „Za těch deset let udělala velké pokroky.

Zakladatel Centra kochleárních implantací Ostrava profesor Pavel Komínek.

Vzpomínám si, že bylo těžké první nastavování implantátu. Nevěděli jsme, jestli slyší, anebo ne. S každým dalším nastavováním se to ale zlepšovalo. Dnes je naše dítě zapojené do normálního života a jsme za to nesčetně rádi,“ popisuje Emiliina maminka Veronika Poštulková. Obrovskou radost z Emilky má také vedoucí CKIO a přednosta Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku prof. MUDr. Pavel Komínek, Ph.D., MBA. Průlomový výkon před deseti lety vedl právě on: „Šlo o něco mimořádného. Pro mě to byla první operace tohoto druhu, takže jsem byl trochu nervózní. Byl jsem ale natrénovaný a měl oporu v tom, že z Prahy přijel kolega, pan docent Zdeněk Kabelka.“

Čtyřicet implantací za rok

Emilka v roce 2013 podstoupila takzvanou kochleární implantaci. Při tomto výkonu jí lékaři voperovali implantát nahrazující funkci vnitřního ucha. Při operaci do hlemýždě zavedli svazek elektrod zastupující úlohu vláskových buněk. Zařízení díky procesoru umístěném nad kůží zachycuje zvukové signály a pomocí implantované části vydává impulzy, jež

jsou dále vedeny do sluchových center v mozkové kůře. V té době bylo CKIO po Praze teprve druhým centrem svého druhu v České republice, které také operace provádělo. Po deseti letech je kochleární implantace v Ostravě standardizovaný výkon. Problémy se u něho objevují výjimečně. V loňském roce lékaři provedli čtyřicet takových operací. Většinou šlo o děti s těžkou sluchovou vadou anebo dospělé, kteří ohluchli. „Ročně operujeme od deseti do patnácti dětských pacientů. Cílem programu je, aby se u nich operace dělaly co nejdříve,“ pokračuje profesor Pavel Komínek. Velice důležitý je podle něho screening sluchu. Čím dříve se totiž u dítěte vada odhalí, tím má větší šanci, že se bude vyvíjet normálně: „Díky screeningu děti dostanou implantát včas, a to mezi prvním a druhým rokem života. Učí se tedy normálně mluvit a po roce, po dvou nepoznáte, že nějaký implantát vůbec mají.“

Šanci mají i dospělí pacienti

Centrum kochleárních implantací zprvu operovalo jen děti, které měly postiženy pouze sluch. Dnes ale lékaři stejný výkon zvládnou i u dětských pacientů s kombinovanými vadami. Výjimku tvoří pouze diagnóza těžké mentální retardace. „Posun v indikacích je důležitý i pro dospělé pacienty. V minulosti by řada z nich na implantát nedosáhla, dnes už to ale možné je. Dokážeme jim vrátit sluch a oni jsou pak schopni fungovat v normální společnosti,“ doplňuje zástupce přednosta Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku pro vědu a vzdělávání, prof. MUDr. Karol Zeleník, Ph.D., MBA. Jedná se o pacienty, u nichž v souvislosti s přibývajícím věkem dochází ke zhoršení sluchu. „V určitém okamžiku se to řeší prostřednictvím sluchadla. Někdy ale nemusí být dostačující a pak je indikována kochleární implantace. Tito lidé, pokud se nedomluví s okolím, jsou sociálně izolovaní. Implantace pro ně může znamenat otevřené dveře a znovunastartování sociálního života,“ upozorňuje profesor Pavel Komínek.

Kochleární implantáty.

Centrum kochleárních implantací Ostrava

Jeho vznik se datuje do října 2013, kdy profesor Pavel Komínek, dlouholetý vedoucí centra, provedl první kochleární implantaci u dítěte. CKIO se tak stalo druhým pracovištěm v České republice, které se takovými výkony a následnou rehabilitací u dětí do osmnácti let věku zabývá. Předtím od roku 2007 v rámci Kliniky otorinolaryngologie

Emilie Poštulková (na snímku uprostřed) s maminkou a sestrou. Právě u ní v roce 2013 Centrum kochleárních implantací Ostrava provedlo první výkon.

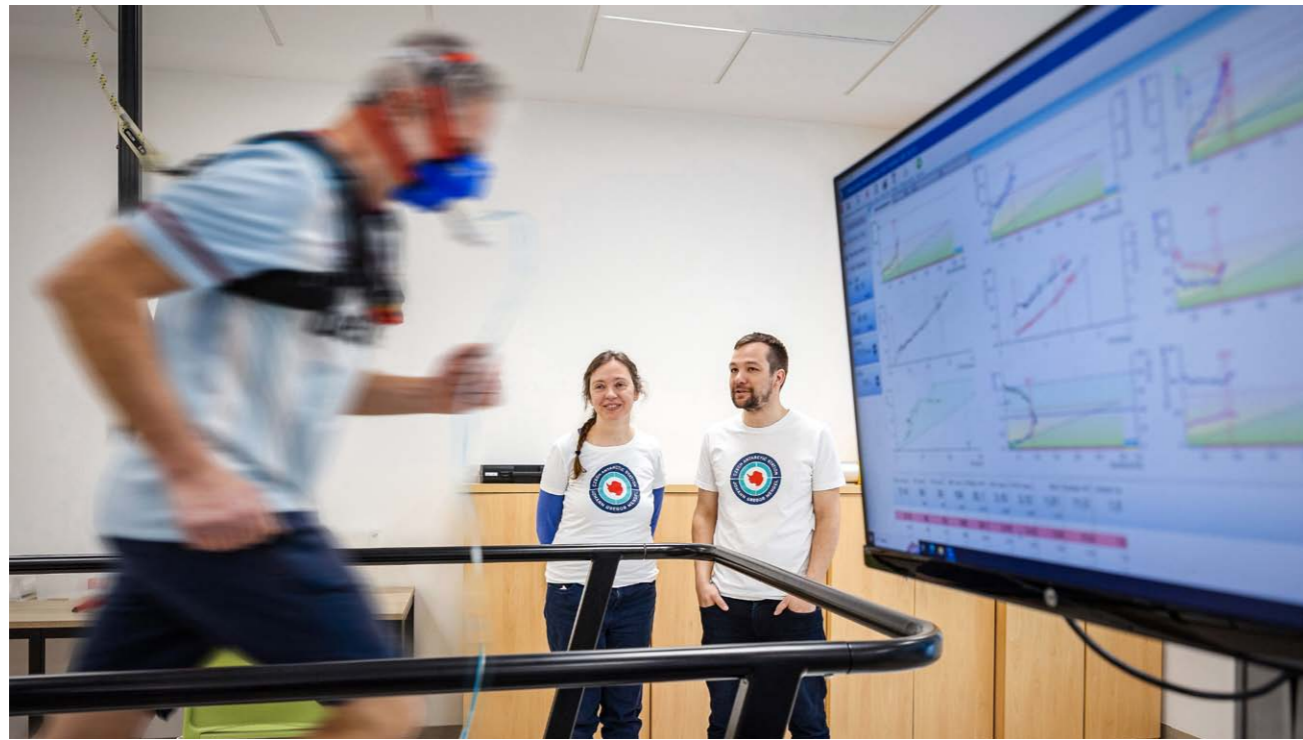
Operace, a co bude dál?

Samotným výkonem práce s pacienty nekončí. U dětí začíná důležitá etapa následné péče. Pracují s nimi zejména logopedi a kliničtí inženýři, podstatná je ale i role rodiny. Zvykání si na kochleární implantát může být náročné. Jeho zevní část, takzvaný procesor, se navíc musí pravidelně nastavovat. „Je to stejně důležitý moment jako operace. Jí to všechno teprve začíná. Pacient se učí vnímat zvuky a procesory se opakovaně musí nastavovat, tak aby byl poslech kvalitní a příjemný. Jde o běh na dlouhou trať, někdy i na roky,“ říká MUDr. Radana Walderová, vedoucí pedoaudiologického centra z CKIO. Každé dítě si na implantát zvyká jinou dobu. „Je to hodně individuální. U někoho zvykání proběhne velice rychle a prakticky ze dne na den je schopný slyšet. U někoho je to na delší dobu. Nejtěžší je situace u dětí, u kterých nikdy nebyla vyvinuta mluvená řeč. Tam se řeč musí budovat úplně od základu. Jsou děti, které netolerují cokoliv na uších anebo za nimi. Je to tak i o trpělivosti rodičů, kteří do našeho centra musí neustále dojíždět. I jim v tomto systému a procesu učení patří obrovský dík,“ dodává lékařka.

Screening je základ

A co cíle Centra kochleárních implantací do budoucna? Profesor Pavel Komínek v tom má jasno. Pokračovat v úspěšných operacích a zaměřovat se i na prevenci. Počet pacientů totiž každý rok stoupá: „Chceme zlepšovat a kultivovat screening sluchu, který detekuje sluchové vady. Dneska se provádí u novorozenců a pětiletých dětí. Světovou zdravotnickou organizací je doporučeno provádět jej také u seniorů. Toto je pro nás velký cíl. Je totiž řada starších lidí, kteří mají problémy se sluchem, ale k lékaři nejdou.“

a chirurgie hlavy a krku fungovalo Centrum péče o pacienty s kochleárním implantátem. Staralo se o nemocné, kteří implantaci podstoupili na jiných pracovištích. Před deseti lety se ale právě toto centrum transformovalo do dnešního CKIO. Jeho nedílnou součástí je i dlouholetá spolupráce se Základní a mateřskou školou pro sluchově postižené a vady řeči v Ostravě-Porubě.

Lékaři MUDr. Bc. Eva Závodná, Ph.D., z Ústavu fyziologie a patofyziologie LF OU a MUDr. Filip Haiduk z KARIM FN Ostrava a LF OU testují polárníky.

Naši lékaři testovali polárníky

Polárníky, kteří před koncem ledna odcestovali na Antarktidu, testovali lékaři FN Ostrava a Lékařské fakulty Ostravské univerzity. Cílem bylo zjistit, jestli jsou před odletem na náročnou expedici v dostatečně dobré kondici. Výsledky se zároveň stanou součástí dlouhodobého výzkumu zkoumajícího vliv antarktického prostředí na fyziologické funkce lidského organismu.

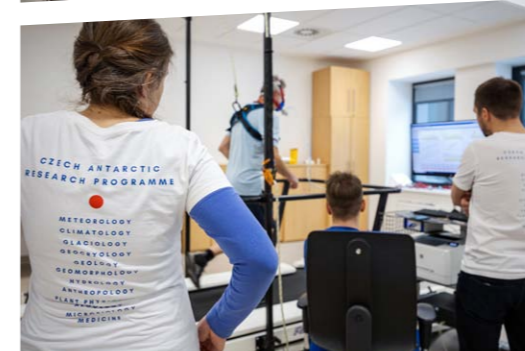
Ostravští lékaři komplexní vyšetření polárníků a vědeckou aktivitu navrhli vedení Českého antarktického výzkumného programu pod záštitou Masarykovy univerzity v Brně, která výpravu organizuje. Členové expedice se stejně jako v minulých dvou letech podrobili testování před odletem na nejjihnější kontinent světa, během pobytu na něm a pak i po návratu. „U členů expedice podrobně vyšetřuje-

me několik fyziologických parametrů zaměřených na adaptaci lidského organismu v polárních podmínkách. Ve sportovní laboratoři máme k dispozici moderní zázemí včetně magnetické rezonance. Dále pomocí bioimpedance a denzitometrie měříme poměr tuku, vody, hmotnost svalů a kostí. Vyšetření na přístroji Finapres určuje přizpůsobení těla na zátež,“ komentuje MUDr. Filip Haiduk z Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny (KARIM) FN Ostrava a LF OU, který výzkum provádí v rámci své doktorandské práce. Začal ho před dvěma lety, když se jako expediční lékař výpravy na Antarktidu sám zúčastnil. Vzpětí ještě dodal: „Prostřednictvím Finapresu měříme aktivitu parasympatického a sympatického nervového systému. Kromě neznámějšího ukazatele HRV (high rate variability) nám to umožňuje měřit další parametry, jako jsou variabilita krevního tlaku anebo baroreflex.“ Komplexním vyšetřením během tří let projde celkem 32 polárníků.

Jsou polárníci pod stresem?

Lékaři už znají některé průběžné výsledky výzkumu. Zabývali se třeba tím, jak na polárníky působí stres při pobytu na nejméně obydeném kontinentu světa. „Nejvíce dat zatím máme z první expedice, která se uskutečnila v roce 2022. Zdá se, že tehdejší skupina se

rozdělila na dvě podskupiny. Jedna z nich byla velmi nervózní během cestování, na Antarktidě se ale uklidnila. Druhá skupinka tří nebo čtyř lidí to měla přesně naopak. U jednoho jedince se dá říct, že vše zvládal v pohodě. Nebyly u něho žádné významné změny,“ hodnotí MUDr. Bc. Eva Závodná, Ph.D., z Ústavu fyziologie a patofyziologie LF OU a ještě doplňuje: „První expedice je už poměrně dobře zmapovaná. Teď čekáme na data z druhé výpravy a pak bude třetí.“

Testování na Katedře studií lidského pohybu

Testování proběhlo v City Campusu Ostravské univerzity, a to konkrétně na Katedře studií lidského pohybu. Zúčastnil se ho i devětapadesátiletý František Vorel z jihomoravského Kyjova. Na Antarktidu letos odcestoval už pošesté jako technik celé výpravy. „Myslím si, že předexpediční vyšetření je velmi důležité. Je skvělé, že si člověk takto zkontroluje, jak je na tom fyzicky a v jaké je kondici,“ pochvaluje si. Jeho úkolem je, aby členové expedice měli na české polární stanici, která patří Masarykově univerzitě v Brně, maximální servis a pohodlí: „Starám se o její chod, aby fungovalo zázemí a byl dostatek energie a vody. Kromě toho pomáhám vědcům, které zavážím do stanovišť na čtyřkolkách nebo na lodích. Mají různé potřeby. Někdo potřebuje vrt do kamenu, někdo něco jiného... Jsem pro ně vlastně takový servisman.“

Stopa FN Ostrava na Antarktidě

Mendelova polární stanice leží na ostrově Jamese Rosse a vznikala mezi lety 2004 až 2007. Jedná se o majetek Masarykovy univerzity Brno. Zázemím pro vědecké výpravy je vždy v průběhu antarktického léta, kdy tam nepanují tak extrémní klimatické podmínky. I když se každý rok v rámci expedice podívá do těchto končin jen několik jednotlivců, FN Ostrava má mezi polárníky poměrně početné

Lékaři provádějí i další výzkumy

Na Antarktidě se kromě fyziologického výzkumu z pohledu medicíny budou zkoumat i další věci. „Lékař celé výpravy bude na místě polárníkům dělat stěry z nosohltanu. Jde o mykologický výzkum, kde budeme zkoumat výskyt různých vláknitých hub v prostředí stanice. Letošní novinkou pak bude farmaceutický výzkum. Budeme sledovat, jak se mění kvalita léků, které přemrzají ve skříňkách na stanici. Chceme zjistit, zdali léky nemění své vlastnosti a nedochází k narušení jejich struktury,“ doplňuje doc. MUDr. Jan Máca, Ph.D., zástupce přednosty KARIM FN Ostrava pro vědecko-výzkumnou činnost a garant Patologické fyziologie při LF OU, který byl na Antarktidě jako expediční lékař s loňskou výpravou: „Loni jsem tam přivezl některé léky, část z nich by se letos dopravila zpátky. K testování jsme vybrali ty důležité, jako jsou třeba antibiotika. Chceme udělat analýzu struktury možného mechanického poškození. Je to pilotní projekt.“ Výzkumnou práci umožňuje vynikající spolupráce s Masarykovou univerzitou, které si docent Jan Máca moc váží: „Velice si cením možnosti podílet se na antarktickém výzkumu na české polární stanici. S vedením výzkumného programu na Přírodovědecké fakultě jsme v neustálém kontaktu a doufáme v další pokračování spolupráce.“

zastoupení. Vloni tam jako expediční lékař zavítal doc. MUDr. Jan Máca, Ph.D., zástupce přednosty KARIM FN Ostrava pro vědecko-výzkumnou činnost a garant Patologické fyziologie při LF OU. V roce 2022 plnil stejnou roli ve výpravě MUDr. Filip Haiduk ze stejné kliniky. Vůbec první zástupce FNO se ale na Antarktidu dostal v lednu 2011. Jednalo se o prof. MUDr. Pavla Ševčíka, CSC., současného přednostu KARIM.

Letošního ročníku Colours of Sepsis se zúčastnilo více než dva tisíce odborníků z celého světa.

Obří zájem o Colours of Sepsis

Tři stovky přednášek, odborných workshopů a panelových diskusí nabídl více než dvěma tisícům odborníků z celého světa největší středoevropský kongres intenzivní medicíny Colours of Sepsis. Jeho už 26. ročník se konal tradičně v Clarion Congress Hotelu Ostrava.

Organizátoři této vzdělávací akce potvrdili, že zájem o účast vysoce překročil kapacitní možnosti kongresového centra. „Mám velkou radost, že přibylo panelových diskusí s odborníky, což má obrovský význam, protože lidé, kteří se chtějí něco naučit, vidí doslova do kuchyně odborníků, kteří stojí nejvyšší,“ uvedl jeden ze zakladatelů kongresu a garant odborného programu MUDr. Roman Kula z Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FNO a LF OU (KARIM) a dodal, že řada přednášejících přijela z mimoevrop-

ských zemí. Součástí kongresu, který najednou probíhal v šesti sálech, byly také konference s názvem Aktuality v dětské intenzivní péči nebo Postgraduální kurz sester. Samostatný celodenní program měli i mladí intenzivisté.

V polovině kongresu vždy bývá na programu jeho slavnostní zahájení za účasti rektora Ostravské univerzity, děkana Lékařské fakulty OU, ředitele Fakultní nemocnice Ostrava a hosta, který není z oblasti zdravotnictví. Letos to byla předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Ing. Dana Drábová, dr. h. c. mult. „Je třeba, aby zejména lidé ze zdravotnické záchranné služby měli povědomí o tom, jak se případně ke kontaminovanému a zároveň k člověku s těžkým traumatem chovat. A že jakákoliv kontaminace není pro toho, kdo ošetřuje a snaží se toho člověka zachránit, ohrožující,“ uvedla mimo jiné v rozhovoru před svojí oficiální přednáškou s názvem Jaderné technologie ve službách člověka.

V živém přenosu z katetrizačních sálů lékaři řešili třeba zúžení v místě implantovaného stentu.

Tradiční kongres opět s živými přenosy z katetrizačních sálů

Clarion Congress Hotel Ostrava hostil v pořadí už V. ročník Kardiologického dne FNO. Program byl nabitý přednáškami renomovaných lékařů z celé České republiky a opět nechyběly ani živé přenosy z katetrizačních sálů. Součástí konference byl i XVII. Kongres kardiologických sester.

V prvním z přímých přenosů ze sálů lékaři řešili zúžení v místě implantovaného stentu. Ve druhém pak diváci viděli způsob provedení uzávěru ouška levé síně. „Je to tradice a oživení přednášek. Jde o praktickou ukázkou, jak se daná procedura provádí krok po kroku. Účastníci kongresu tak nejen slyšeli teorii, ale také viděli, jak se to dělá v praxi,“ komentoval přenosy zakladatel Kardiologického dne a primář Kardiologického oddělení FN Ostrava MUDr. Marian Branny, Ph.D.

Cílem programu Kardiologického dne bylo přiblížit složitě intervenční procedury v oblasti kardiologie ambulantním specialistům, kteří se o tyto nemocné starají, ale sami intervence nedělají. Kromě živých přenosů pořadatelé připravili i šestnáct přednášek renomovaných lékařů z celé České republiky. Úplnou novinkou pak byl simulační workshop, kde si zájemci mohli vyzkoušet přístrojovou techniku. „Byly tam simulátory, které virtuálně umožnily implantovat mitraclipy, chlopňe anebo okludéry,“ doplnil primář Branny.

Celou akci ocenil i předseda České kardiologické společnosti prof. MUDr. Petr Ošťádal, Ph.D.: „Myslím si, že taková konference je přínosná nejen pro mladé lékaře, ale i zkušenější kardiologové si mohou odnést nové poznatky ze subspecializací, kterým se běžně nevěnují.“

Součástí konference byl i XVII. Kongres kardiologických sester. „Doufám, že sestry byly spokojené. Program jsme se snažili namíxovat od základních vyšetření, které je třeba připomínat, protože jsme tam měli i sestry z ambulantních provozů, až po náročné intervenční výkony,“ uvedla Mgr. Ludmila Klemsová, Ph.D., vrchní sestra Kardiologického oddělení Interní a kardiologické kliniky FN Ostrava.

Letem světem z FNO

Ve fakultní nemocnici se konaly atestace dětských lékařů

Celkem 32 pediatriů z nemocnic napříč republikou absolvovalo na Klinice dětského lékařství FN Ostrava a Lékařské fakulty Ostravské univerzity atestační zkoušky. Diplom opravňující lékaře pracovat samostatně nakonec získalo 31 pediatriů. Mezi nimi i dvě lékařky z pořádající kliniky. Stejně jako u jiných oborů musí pediatrii absolvovat nejdříve odbornou a posléze ústní zkoušku. „Musím říct, že mě i kolegy z obou

zkušebních komisí znalosti přihlášených lékařů příjemně překvapily,“ uvedl doc. MUDr. Jan Pavlíček, Ph.D., MHA, přednosta Kliniky dětského lékařství FNO a LF OU. Atestace v oboru dětského lékařství se konají dvakrát ročně a organizují je vždy dvě fakultní nemocnice najednou. V České republice je aktuálně osm pracovišť, kde mají pediatrii možnost tyto specializační zkoušky absolvovat.

Kojící koutek zajistí větší soukromí pro maminky s dětmi

Ve vestibulu Kliniky dětského lékařství FN Ostrava je nově pro kojící maminky postaven speciální koutek. Dar v hodnotě 90 tisíc korun nemocnici věnovala nezisková organizace HAIMA Ostrava, která dlouhodobě funguje při dětské klinice a pomáhá onkologicky nemocným dětem a jejich rodinám. Díky novému zařízení značky NOOK MAMA mají ženy větší soukromí. Maminky doposud musely využívat ke kojení lavičky ve vestibulu, kde jim chyběl větší komfort.

Otevřeli jsme nově zrekonstruovanou Ambulanci paliativní péče

Prostory Ambulace paliativní a podpůrné péče FN Ostrava ve 4. patře Polikliniky prošly zdařilou rekonstrukcí. Opravy projektem a následnou realizací podpořila společnost IKEA Ostrava. Ambulace díky tomu může nevyčísitelně nemocným pacientům a jejich rodinám poskytnout kvalitnější služby. Celkové náklady na rekonstrukci představovaly částku 220 tisíc korun. Prostory se podařilo upravit tak, aby umožňovaly snadnější přesuny imobilních pacientů v terminálním stadiu nemoci. Součástí oprav byla třeba i výměna nábytku.

Dvojice našich přednostů má za sebou misi v Beninu

Západoafrický stát Benin patří k jedněm z nejchudších zemí světa. Právě tam v lednu zamířil na dvoutýdenní misi přednosta Gynekologicko-porodnické kliniky FNO doc. MUDr. Ondřej Šimetka, Ph.D., MBA, společně s přednostou Chirurgické kliniky FNO doc. MUDr. Lubomírem Martínkem, Ph.D., a děkanem Lékařské fakulty Ostravské univerzity doc. MUDr. Rastislavem Maďarem, Ph.D., MBA, FR-CPS. Na místě se snažili předávat své lékařské zkušenosti a navázat spolupráci mezi univerzitami. Vyšetřovali a také operovali řadu pacientů s různými diagnózami. K těm nejčastějším patřily velké kýly, varikokély, myomy, krvácení, malárie, podvýživa dětí, respirační infekce, horečky anebo prolapsy konečníku a dělohy.

Nejspokojenější pacienti jsou ve FN Ostrava

Nejspokojenější jsou v rámci fakultních nemocnic hospitalizovaní pacienti v Ostravě. Ukázaly to výsledky celorepublikové ankety, do které se zapojilo 129 tisíc pacientů ze 148 zdravotnických zařízení. FN Ostrava má podle výsledků této ankety společnosti HealthCare Institute také ze všech fakultních nemocnic v ČR nejlepší online komunikaci. Hospitalizovaní pacienti měli k dispozici dotazník, který obsahoval přes tři desítky otázek, zaměřených například na kvalitu poskytované zdravotní péče, chování ošetřujícího personálu, nemocniční stravu nebo čistotu na oddělení. Společnost HealthCare Institute provedla celonárodní průzkum mezi nemocnicemi všech typů a kategorií loni už poosmnácté. V kategorii, která byla zaměřena výhradně na přívětnost personálu v komunikaci s pacientem, se mezi všemi fakultními nemocnicemi FN Ostrava umístila na 2. místě, v oblasti zaměřené na finanční zdraví pak obsadila 3. příčku.

V naší porodnici se loni narodilo 2 168 dětí

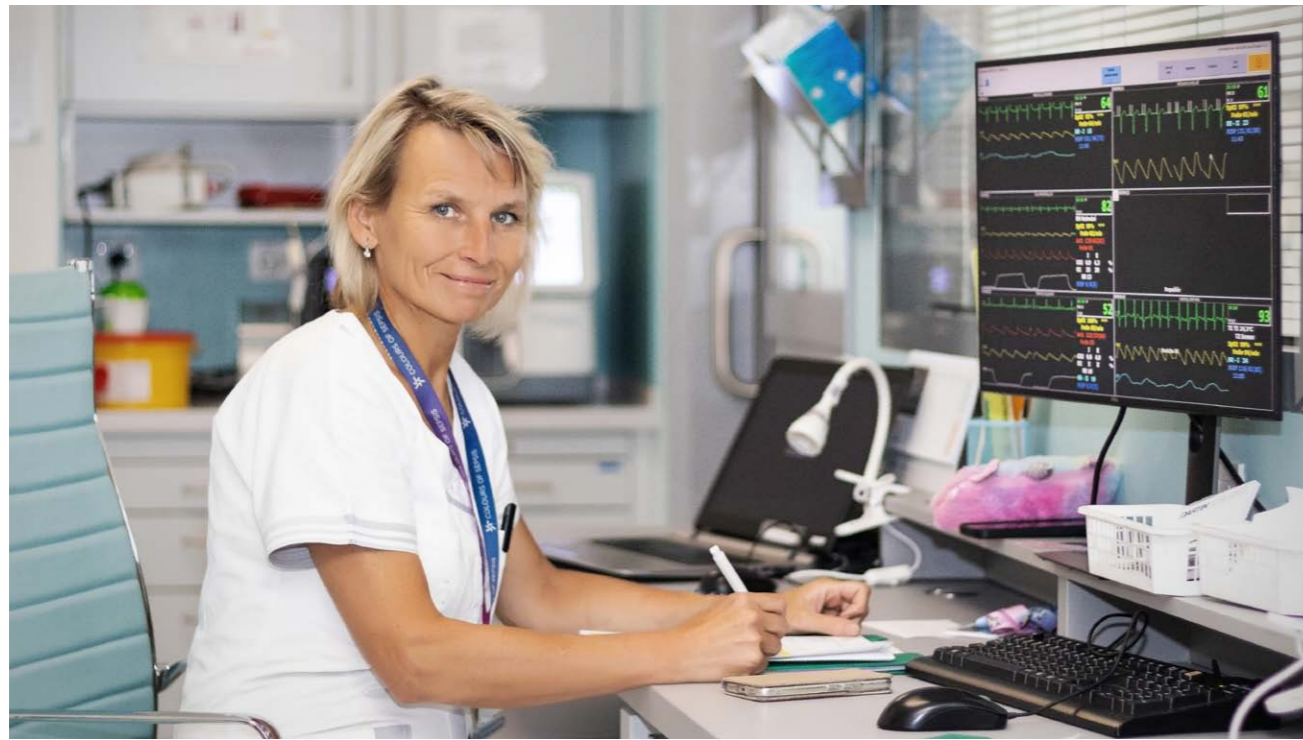
Počet narozených dětí na Gynekologicko-porodnické klinice FNO a LF OU za loňský rok opět přesáhl hranici 2 tisíc. A to i přesto, že odborníci očekávali za rok 2023 celorepublikový pokles porodnosti zhruba o 10 procent. Prvním narozeným dítětem nového roku ve FN Ostrava byl Gabriel Čárský (na snímku). Na svět přišel 1. ledna 39 minut po půlnoci. Lékaři v ostravské fakultní nemocnici evidují za rok 2023 celkem 2 091 porodů a 2 168 narozených dětí. Z nich bylo 1 068 chlapců a 1 100 děvčat. Narodilo se také 144 dětí z dvojčetných těhotenství. „Jsme na podobných číslech jako v roce 2022, což je vzhledem ke klesající porodnosti napříč celým Českem skvělé,“ popisuje přednosta Gynekologicko-porodnické kliniky FNO a LF OU doc. MUDr. Ondřej Šimetka, Ph.D., MBA.

Neonatologické oddělení používá nový analyzátor mléka

Oddělení neonatologie FN Ostrava dostalo darem od Nadačního fondu Kulíšek nedonošeným dětem analyzátor mléka. Zařízení v hodnotě 450 tisíc korun bezpečně zjistí, jestli má mateřské mléko správné složení. Kvalita mléka je podle neonatologů pro vývoj dětí, zejména těch předčasně narozených, velice důležitá. S přístrojem, který na první pohled připomíná kávovar, budou za dodržení přísných hygienických podmínek pracovat nutriční terapeutky ve sběrně mateřského mléka.

Vrchní sestra Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny PhDr. Renáta Zoubková, Ph.D.

Dobré vztahy na pracovišti jsou pro mě základem

Získat ocenění v prestižní anketě Sestra roku, to už ve zdravotnických kruzích něco znamená. Pokud ale osobně znáte vrchní sestru Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny PhDr. Renátu Zoubkovou, Ph.D., víte, že cena je v těch nejlepších možných rukou. Stojí za ní totiž kus tvrdé a náročné práce.

Pyšnit se může oceněním Sestra mého srdce. Jedná se o kategorii, ve které o vítězi rozhodují hlasy veřejnosti. „Je to pro mě o to cennější. Velmi mě to dojalo. Přišlo mi plno zpráv s gratulacemi,“ líčila PhDr. Renáta Zoubková, Ph.D., která se více rozprávěla v obsáhlém rozhovoru.

„Vnímám to ale jako cenu pro kolektiv sester na KARIMu. Za jejich práci jsem neskutečně vděčná.“

Co pro vás znamená tento úspěch?

Ocenění je moc krásná věc. Vnímám to ale jako cenu pro kolektiv sester na KARIMu. Za jejich práci jsem neskutečně vděčná, stejně jako za příležitost tady pracovat. Mě moc potěšilo, že to byly hlasy veřejnosti, což mě velmi zahřálo. Beru to tak, že mám jednu velkou příležitost pracovat mezi nejlepšími lidmi na světě, což jsou naše sestry a lékaři na KARIMu. Platí to i pro všechny nelékařský personál. Máme mezi sebou opravdu výborné vztahy.

Jak vysoko tento úspěch řadíte ve vaší kariéře?

Takové ocenění jsem ještě nikdy nedostala. Vzka-zy od lidí, které mi přicházely během soutěže, byly úžasné. Absolutně mě to dojalo a udělalo mi to obrovskou radost. Z takové zpětné vazby jsem byla opravdu dojatá. Zpráv bylo tolik, až mi tekly slzy. V minulosti jsem se ve FN Ostrava stala Zaměstnan- -cem roku, ale takové ocenění v anketě Sestra roku, to se stane opravdu jednou za život.

Na slavnostní předávání dorazili i vaši fanoušci s velkým transparentem. Můžete prozradit, o koho šlo?

Byly to mé staniční sestry, které jsou srdcem naší kliniky. Ne beze mě, ale bez nich by to nešlo. Máme spolu velmi dobré vztahy. Nejen se sestrami, ale i s lékaři a na té souhře to jde poznat. Těží z toho naši pacienti. Jsem na to velmi hrdá. Máme natolik dobře nastavený tým, že to jede vysokou rychlostí, která se snad ani nedá zastavit. Nejen staniční sestry mě v těžkých životních situacích neskutečně moc pod- -řely. Za to jim vždycky budu vděčná.

Mluvila jste o vysokém pracovním nasazení. Bez toho by na KARIMu, kde o životě a smrti často rozhodují minuty, asi ani nešlo fungovat, co myslíte?

Je to tak, ten led je hodně tenký. O tom, jestli se nám podaří zachránit lidský život, v mnoha případech rozhoduje čas a včasná reakce. V tomto jsou naši lékaři a sestry opravdu skvělí. Souhra je klíčová, protože boj s časem je často zásadní. Zaváhání se ve všech směrech může na pacientovi odrazit.

Jak velký je to nápor na psychiku?

Podle mě to je společný jmenovatel urgentní, intenzivní a akutní péče. Všichni lidé, kteří v tom pracují, musí zvládat stres. Ve vypjatých situacích jsou totiž poměrně často. Pokud je člověk nezvládá, tak podle mého tady ani nemůže pracovat. Na druhou stranu, když se něco podaří, je tady obrovská satisfakce. Pečujete o člověka, který v jednu chvíli nemá mnoho nadějí, postupně se díky každodenní intenzivní péči stav podaří zvrátit a za měsíc nebo za dva vám přijde poděkovat s rodinou za záchranu života. Radost je pak tak velká, že se to ani nedá popsat. Takových případů je v naší práci spousta a určitě nás všechny nabíjí.

Musíte pak provádět třeba nějakou duševní hygienu?

Mám ráda sporty, které mi dávají možnost můj stres vydýchat. Relaxaci mám v podobě běhání. Hodně sportuji s manželem. A to hlavně na horách. Jezdíme na kole, na lyžích nebo skialpech. Máme rádi i turistiku. Na horách potřebuji hodně dýchat, abych to ze sebe dostala ven. Zátěže v práci je hodně, ale i mé osobní trápení je tak velké, že to prostě potřebuju.

Na ARU jste celou svou profesní kariéru. Bude tomu tak i nadále?

Intenzivní péče mě extrémně baví. Práce, kterou mám tady, si cením úplně nejvíce. Kdybych teď byla na začátku a měla se rozhodovat, co budu dělat, znovu bych šla na ARO. Určitě bych tuto část života nikdy nevymazala.

Co je pro vás na této práci tak podmanivé?

Člověk v mnoha případech svádí boj o život a vidí tu satisfakci. Je neuvěřitelné, co dokáže souhra lidí.

Tady nemůžete řešit nějaké malichernosti, když jde o život. Tady se prostě musíte semknout. Pro nemocného člověka je mnohdy potřeba udělat něco víc. Zůstat déle v práci a podobně. Je to navíc ohromně dynamický obor, který se pořád vyvíjí. Nutí vás to neustále se vzdělávat. Je tam spousta novinek. Musíte s nimi pořád držet krok.

„Souhra je klíčová, protože boj s časem je často zásadní. Zaváhání se ve všech směrech může na pacientovi odrazit.“

Na čem si v práci zakládáte?

Jsou to vztahy mezi lidmi. Asi bych nemohla působit na pracovišti, kde bych necítila vzájemnou souhru. Každý den se snažím chodit k pacientům a také zjišťovat, jaká je atmosféra na pracovišti. Jestli holky něco netrápí, jestli tam není něco, co bych mohla pomoci vyřešit. Jestli tam nejsou nějaké konflikty. Pro mě je velmi důležité nastavit dobrou atmosféru, protože z toho ohromně profitují naši pacienti. Jsem moc ráda, když holky přijdou s něčím novým a dostaneme to do praxe. Zaprvé je to velká radost pro ně, ale je to i velké plus pro pacienty, kteří pak lépe regenerují. Na to je potřeba denní komunikace a spolupráce se všemi sestrami. Snažím se chodit na anestezii, na dospávací pokoj, abych věděla, zda je tým v pohodě a jak se jim tam dýchá, jestli vše dobře funguje.

Máte obrovské pracovní zkušenosti. Je nějaký případ, na který nikdy nezapomenete?

Je jich spousta, ale vzpomenu si na maminku, která v důsledku covidového onemocnění měla těžké selhání plic. Rozvinulo se to až do multiorgánového selhání. Stav se významně komplikoval opakovanými infekcemi. Náš boj se stával prakticky už nemožný. Lékaři se několikrát rozhodovali, jestli budou pokračovat, protože vyčerpali veškeré terapeutické možnosti. Byla to maminka tří dětí, kterou tady denně navštěvoval její manžel. Spolupracovali jsme s ním. Lékaři umožnili, aby psychická podpora ze strany rodiny byla úplně maximální. Povolili jsme přítomnost i jiných alternativních technik, abychom vyčerpali opravdu všechno. Maminku se nakonec podařilo zachránit, aniž bychom věděli, co to ovlivnilo. Dneska nám posílá fotografie, jak jezdí s dětmi na kole. Je s nimi doma, a to je nejvíc.

Mluvila jste o osobním traumatu. Kvůli vážné nemoci jste přišla o syna. Pomohla vám práce, která je, jak jste říkala, velmi rychlá a dynamická, alespoň částečně se s tím vyrovnat?

Musím říct, že celý kolektiv mi neskutečně pomohl. Nejenom sestry, ale i lékaři. Do konce života jim za to budu vděčná. Člověk díky práci odkloní mysl a naučí se s tím pracovat. Ta bolest ale nikdy nepřestane. Když i teď jedu domů, je tam stejné temno, jako tam bylo na začátku. Přestože se s tím snažím bojovat, jak nejlépe umím, tak ta bolest je obrovská. Je mi prostě smutno po synovi a nedokážu se s tím poprat.

Noví profesoři FN Ostrava – MUDr. Karol Zeleník, Ph.D., MBA, (druhý zleva) a MUDr. Radim Lipina, Ph.D. (třetí zleva).

Máme nové profesory a docenty

Titul profesor převzali z rukou prezidenta republiky dva dlouholetí lékaři Fakultní nemocnice Ostrava MUDr. Radim Lipina, Ph.D., přednosta Neurochirurgické kliniky FN Ostrava a LF OU a MUDr. Karol Zeleník, Ph.D., MBA, zástupce přednosta Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku FNO a LF OU. A další tři lékaři FN Ostrava získali akademický titul docent.

Oba nově jmenovaní profesoři spojili s FN Ostrava celou svoji profesní kariéru. Profesor Lipina nastoupil na Neurochirurgickou kliniku v roce 1995 po ukončení Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Přednostou byl jmenován v roce 2015. Specializuje se mimo jiné na léčbu kraniostenózy, tedy deformace lebky dítěte, k níž dochází z důvodu předčasného srůstu lebečních švů. Jako první v republice provedl například endoskopickou operaci této tvarové abnormality s následným využitím speciální ortézy. Profesor Zeleník přišel na Kliniku otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku v roce 2002, po ukončení studia oboru Všeobecné lékařství na Univerzitě Komenského v Bratislavě. Nyní je zástupcem přednosta této kliniky pro vědu a vzdělávání. Je mimo jiné členem týmu Centra kochleárních

implantací, jeho specializací je otoneurologie. Oba nově jmenovaní profesoři působí dlouhodobě na Lékařské fakultě Ostravské univerzity.

Na zmíněných klinikách rovněž pracují i dva ze tří nově jmenovaných docentů. MUDr. Tomáš Hrbáč, Ph.D., MBA, je primářem Neurochirurgické kliniky, MUDr. Petr Matoušek, Ph.D., MBA, pracuje jako primář na Klinice otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku. Třetí z nových docentů – MUDr. Jiří Plášek, Ph.D., působí na Kardiovaskulárním oddělení Interní a kardiologické kliniky.

V průběhu loňského roku obdrželi titul docent také MUDr. Ivana Kacířová, Ph.D., primářka Oddělení klinické farmakologie a MUDr. Tomáš Jelínek, Ph.D., zástupce přednosta pro výchovnou a vědeckou činnost Kliniky hematookologie.

Noví docenti FN Ostrava zleva: MUDr. Tomáš Hrbáč, Ph.D., MBA, MUDr. Petr Matoušek, Ph.D., MBA, a MUDr. Jiří Plášek, Ph.D.

MUDr. Anna Šilarová (vlevo) v Dánsku s mladými vědci připravujícími se na studium Ph.D.

Ze stáže v Dánsku byla nadšená

Dánsko je zemí s vysokým výskytem roztroušené sklerózy (RS). Právě kvůli tomu si tento severký stát pro zahraniční stáž vybrala lékařka Kliniky rehabilitace a tělovýchovného lékařství FN Ostrava MUDr. Anna Šilarová. V rámci studia Ph.D. strávila měsíc na univerzitě v Aarhusu.

Směr Dánsko vyrazila hlavně kvůli významnému odborníkovi, který se zabývá rehabilitací u lidí s RS, profesoru Ulriku Dalgasovi. „Dočkala jsem se opravdu vřelého přijetí. Představil mi univerzitu i okolí. Je to prestižní dánská univerzita, přibližně stejně velká jako ta v Kodani, která má několik výzkumných týmů. My v Česku jsme klinici a v rámci doktorátu se snažíme dělat vědu. Navštívila jsem akademickou, vědeckou půdu,“ říká Anna Šilarová.

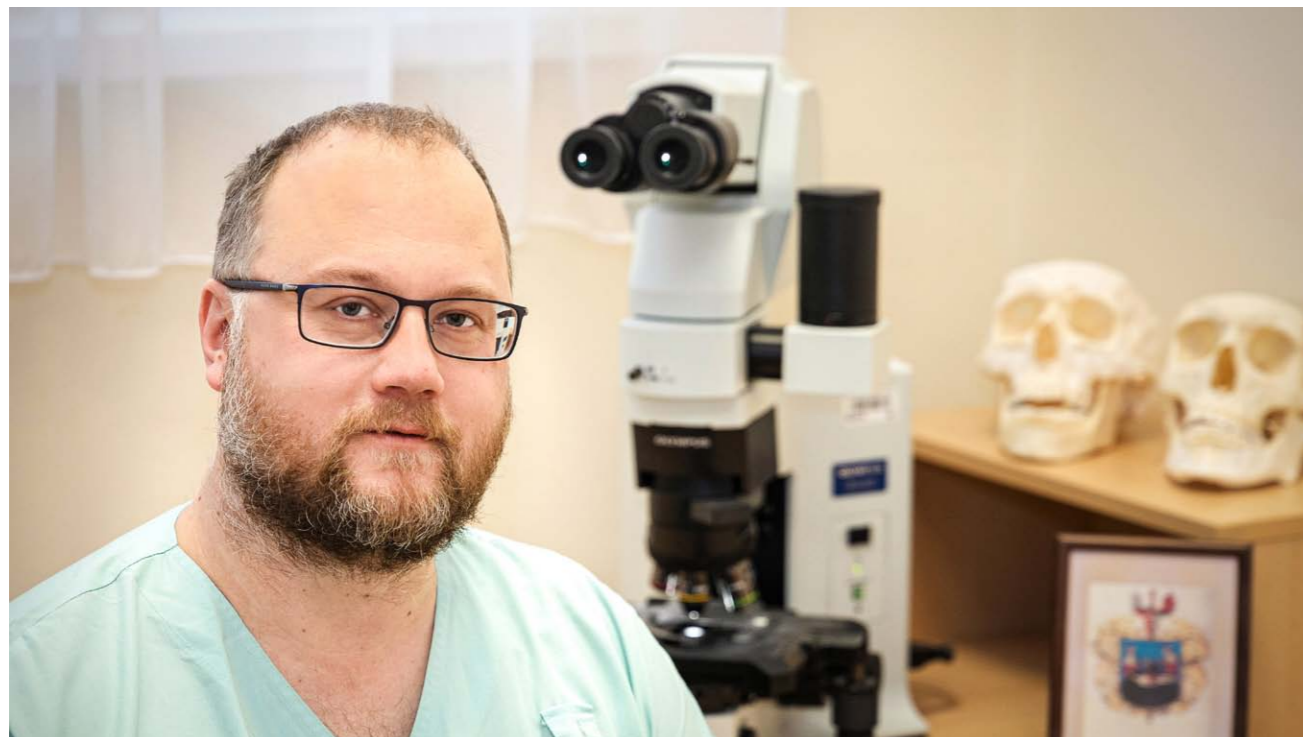
Ve studiu Ph.D. se zabývá výzkumem v oblasti roztroušené sklerózy a pohybové aktivity. Při stáži v Aarhusu se věnovala tvorbě společného článku o poruchách termoregulace u pacientů s tímto onemocněním. „Dlouhodobě se ví, že u nich existuje citlivost na teplo. Pokud je člověk s RS vystaven teplu, mohou se mu zhoršit neurologické příznaky. Není to známkou aktivity nemoci, ale jedním z provokačních faktorů,“ pokračuje lékařka FNO a ještě dodává: „J když pohyb lidem s RS dělá velice dobře, různé výzkumy potvrzují, že pacienti jsou málo aktivní. V článku řešíme důvody, proč to tak je.“

Spolupráci s profesorem Dalgasem si velmi pochvaluje: „Pokud jsem nevěděla jak dál, obrátila jsem se na něho a on mi poradil. Na začátku jsme probírali řadu věcí, došly mi ale až po třetím feedbacku. Neměla jsem k tomu teoretickou a praktickou zkušenost

a musela jsem si k tomu dospět. Mám velkou radost, že i když loňský srpen dávno minul a článek ještě není publikovaný, pořád ho společně ladíme. Teď je ve verzi, že já jsem spokojená a hodnotí ho ještě třetí strana, jeden dánský docent.“

Na zahraniční stáži Annu Šilarovou velmi překvapila velká ochota pacientů spolupracovat na vědě a výzkumu. „U nás je občas problém sehnat pacienty, kteří by ve studiu vydrželi. V Dánsku byl ale pacient schopný si zaplatit i hotel a přijet na dva dny. Jeden den šel na vyšetření magnetickou rezonancí a druhý den ho čekalo klinické testování na fakultě, kde je skvělé zázemí i přístrojové vybavení. I díky tomu mohou dělat kvalitní vědecké výstupy,“ vysvětluje.

Z Dánska si odváží velice cennou zkušenost a vází si vřelého přístupu. „Dánové jsou velice srdeční. Profesor mi třeba zajistil ubytování na tamních kolejích a když jsem odjížděla, tak ani nechtěl nic zaplatit. Opravdu hodně se mi věnoval, přitom nemusel, nebyla jsem tam na placené stáži,“ přibližuje Anna Šilarová a na závěr se ještě zamyslela: „Věřím, že ti, kteří jsou dobří ve svém oboru a hodně publikují, jsou otevření své zkušenosti sdílet. Ten, kdo skrývá své know-how a šetří si ho pro sebe, nemůže se pak sám rozvíjet a být nejlepší.“

Přednosta Ústavu soudního lékařství FN Ostrava MUDr. Petr Handlos, Ph.D.

Prestižní cena pro soudní lékaře

Ústav soudního lékařství (ÚSL) FN Ostrava se může pyšnit prestižním oceněním. Za podporu a dlouhodobou vynikající spolupráci s kriminalisty převzal přednosta MUDr. Petr Handlos, Ph.D., bronzovou plaketu náměstka policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování. Policejní prezidium takto naše pracoviště ocenilo za podílení se na vyšetřování násilné trestné činnosti.

V případě potřeby soudní lékaři z ÚSL FNO zajišťují pro policii v Moravskoslezském kraji prohlídky těl zemřelých, kteří přišli o život mimo zdravotnická zařízení. „Tuto službu zajišťujeme 24 hodin denně. Nejčastěji vyjíždíme k násilným trestným činům (zabití, vraždy), ale může se jednat i o zemřelé v pokročilém posmrtném rozkladu, úmrtí za nejasných okolností anebo vícečetná úmrtí. Často přitom jde o velmi náročnou práci, kdy bezprostředně na prohlídku těla navazuje provedení soudní pitvy,“ vysvětluje přednosta Petr Handlos. „Za tímto účelem se musí svolat dohromady celý tým pracovníků našeho ústavu. Skládá se ze dvou soudních lékařů-znalců, toxikologa, pitevního sanitáře a zapisovatelky. Právě z těchto důvodů vnímám cenu jako ocenění celého našeho kolektivu,“ dodává hlavní představitel ÚSL, který se více rozpovídal v následujícím rozhovoru.

Členové vašeho týmu jsou zvyklí být do hodiny na místě potom, co je policisté požádají o spolupráci. Dá se tedy říct, že jste pravou rukou detektivů a kriminalistů?

V tomto smyslu bych naši práci nepřeceňoval. Při příjezdu se zkontaktujeme s kriminalistou, který vede vyšetřování, a jakmile je místo činu zpřístupněné, provedeme za přítomnosti policejního technika prohlídku těla zemřelé osoby. Veškeré tyto úkony jsou standardně zachyceny na kameru, aby neunikl jakýkoliv

drobný detail, který by mohl v budoucnu napomoci vyšetřování. Při zevní prohlídce jednak zobjektivizujeme případné úrazové změny na tělech zemřelých, vyjádříme se k předpokládanému mechanismu jejich vzniku, a pokud je to možné, tak i k mechanismu nástupu smrti. Dále na podkladě rozvoje posmrtných změn stanovíme předpokládanou dobu smrti. Především tyto informace policii poslouží k tomu, aby se ve vyšetřování posunula dál. A to dle staré kriminalistické poučky: Co se nezvládne v prvních čtyřadvaceti hodinách, to se později dělá špatně. Obecně se říká, že se pachatel po skutku nesmí vyspat. Musí se vyslechnout takzvaně „začerstva“.

S jakými druhy fatálních zranění se setkáváte nejčastěji?

Poměrně často vyjíždíme k bodnožným poraněním, zraněním způsobeným střelnými zbraněmi anebo zasažením těla termickou noxou (uhoření). Velmi často se rovněž jedná i o případy, kdy jsou na těle zemřelého zjevné úrazové změny svědčící pro napadení tělesnou silou.

Jak dlouho trvá tato úzká spolupráce s Policií ČR?

Prohlídky těl zemřelých zajišťují a organizují pro policii zhruba od roku 2017. Zprvu jsme se stídali s mým zástupcem, MUDr. Markem Dokoupilem, Ph.D., od letošního roku se ale na prohlídkách podílí rovněž náš další lékař MUDr. Matěj Uvíra, což nám částečně uvol-

nilo ruce. Nicméně když nám policie ve dne v noci zavolá, tak dle našich osobních možností jeden z nás je vždy připraven vyjet na místo činu.

Věřím, že jste za tu dobu řešil spoustu případů. Je mezi nimi nějaký, na který nikdy nezapomenete?

V loňském roce se mi stalo, že za jednu noc jsem jel na dvě vraždy spáchané bodnožnými nástroji, přičemž jeden skutek se stal v Opavě a druhý v Novém Jičíně. V jednom z těchto případů byl skutek spáchán neznámým pachatelem, kdy jsem dle způsobu zranění na těle zemřelého vyslovil podezření, že útočnicí mohla být žena, což se v následujících dnech potvrdilo. Skutek se stal v bezdomoveckém prostředí, kdy jsou uvedené osoby kontinuálně na pohybu, což mnohdy ztěžuje jejich ustanovení. Jindy jsme na okraji vesnice u vraždy dohledávali střelnou zbraň, nicméně ani speciálně vycvičený policejní pes ji nedokázal najít. Jelikož v blízkosti prohledávané lokality byla autobusová zastávka, napadlo mne půjčit si žebřík a podívat se na střechu. Měli jsme tehdy velké štěstí, že se zde zbraň našla. Byly na ní i otisky prstů pachatele. Kromě toho se mi vybaví i prohlídky v nepřístupných lokalitách – horské prostředí, přehrady, kde se člověk projede s policií na místo lodí či jinými nestandardními dopravními prostředky.

„Když nám policie ve dne v noci zavolá, tak dle našich osobních možností jeden z nás je vždy připraven vyjet na místo činu.“

Dostáváte se do situací, kdy je těžké rozpoznat, zda šlo o vraždu anebo ne? Věřím, že u různých střelných nebo řezných zranění to může být zřejmé. Jsou ale případy, u kterých váháte?

Stává se to. Hlavně pokud se jedná o různé formy atraumatického dušení – nasazení igelitového sáčku přes hlavu, překrytí dýchacích cest neprodyšným materiálem a podobně. Zvláště pak u starších jedinců či dětí mohou být známky dušení zcela diskrétní a snadno přehlédnutelné. Navíc je nutno si uvědomit, že i člověk s běžným onemocněním se může terminálně před smrtí začít dusit. Zpravidla pak v těchto případech pitvu přerušíme, informujeme policii a ta musí takřkajíc „udělat si chodník“, zda je vše čisté. Bez úzké spolupráce bychom se v těchto specifických případech bohužel nepohnuli dále. Pitva, potažmo znalecký posudek, je jen malým dílem skládačky, kterou kriminalisté musí ve finále poskládat.

Je ocenění od Policejního prezidia ČR zatím to největší, které jste ve své kariéře obdržel?

Určitě ano. Každoročně jej získává vždycky jedna osoba anebo organizace z civilního sektoru v Moravskoslezském kraji. Cena je navíc relativně mladá, jednalo se teprve o druhý ročník, kdy se udělovala. A proto si jí velmi vážím. Je to nejvyšší vyznamenání v rámci kriminální policie, kterého jsme mohli dosáhnout.

Bronzová plaketa náměstka policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování.

Kudy vlastně vedla vaše cesta k oboru soudního lékařství?

Po absolvování Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně jsem v roce 2008 nastoupil na Ústav soudního lékařství FN Ostrava, kde pracuji dodnes. Pro obor jsem se nadchl již ve čtvrtém ročníku studia a drží mě to dodnes.

Práce vás tedy i po těch více než patnácti letech stále baví?

Líbí se mi na ní, že je různorodá. V soudním lékařství se snoubí preklinické obory, mezi které patří anatomie, histologie, patologie nebo třeba patofyziologie. Současně má návaznost na další klinické obory. Je to taková syntéza napříč celou medicínou. Člověk se v tomto oboru opravdu nenudí.

Nejspíš ho ale nemůže dělat každý. Jak je složité získat nové lékaře?

Je to problematické. Jsou roky, kdy nemáme žádného zájemce. Obor jako takový je navíc velmi malý. V celé republice pracuje okolo šedesáti až sedmdesáti soudních lékařů, přičemž plnohodnotným soudním lékařem se člověk stává až v době, kdy je jmenován znalcem krajského soudu. Do té doby, ač má atestaci, se nemůže podílet na vykonávání znalecké činnosti u těch nejzávažnějších případů.

Může pak nastat problém v tom, že na řešení soudních případů chybí dostatek lékařů?

Sehnat v dnešní době někoho mladého, kdo chce dělat „soudní“ naplno, je dost složité. Ne každému se chce naplno do znalecké činnosti. Je to obrovská zodpovědnost, a to i ta trestní. Některé roky jsem býval dvakrát třikrát týdně u soudu po celém Moravskoslezském kraji a litoval s obhájci obviněných závěry našich znaleckých posudků. Naštěstí poté, co došlo k možnosti sjednání dohody o vině a trestu mezi obviněným a státním zástupcem, nechodíme již k soudům tak často.

Soudní lékaři se většinou specializují na určité oblasti? Máte i vy „svou“ specializaci?

Jsou to právě už zmíněná bodnožná poranění. Pokud budu počítat vraždy, sebevraždy, včetně náhodných úmrtí, řešil jsem sto, možná i dvě stě takových případů, takže něco málo jsem se měl možnost za tu dobu již naučit. Nicméně je to jako v každém jiném oboru, čím více toho člověk zažije a vidí, tím je zkušenější. I tak je ještě spousta věcí, které mě dokážou i dnes překvapit.

Slavnostní večer Zaměstnance roku proběhl v prostorách Clarion Congress Hotelu Ostrava.

Ocenili jsme Zaměstnance roku

Vedení FN Ostrava i zaměstnanci tohoto největšího zdravotnického zařízení v Moravskoslezském kraji rozhodli o držitelích prestižního titulu Zaměstnanec roku. Slavnostní večer, na kterém byla ocenění za rok 2023 předána, se odehrál v prostorách Clarion Congress Hotelu Ostrava.

Ocenění jsou rozdělena do několika kategorií. Vítěze šesti z nich vybrali členové porady vedení a v dalších šesti měli právo rozhodnout svými hlasy zaměstnanci. Nejprestižnější ocenění za Celoživotní přínos udělilo vedení nemocnice bývalé dlouholeté přednostce Kliniky rehabilitace a tělovýchovného lékařství MUDr. Irině Chmelové, Ph.D.

Zaměstnanecké hlasování ovládla staniční sestra ORIM 3 Mgr. Tomáš Glac, který zvítězil v kategorii Sestra u lůžka a získal největší počet hlasů ze všech nominovaných. Speciální Cenu za spolupráci s Lékařskou fakultou Ostravské univerzity získal bývalý dlouholetý přednosta Urologické kliniky prof. MUDr. Jan Krhut, Ph.D.

Slavnostním večerem provázal moderátor Radek Erben, příjemnou a pohodovou atmosféru dotvářel v průběhu předávání svým zpěvem muzikálových hitů Marian Vojtko. Ocenění předával spolu s ná-

městky ředitel FN Ostrava MUDr. Jiří Havrlant, MHA, který mimo jiné řekl: „Nemocnice může fungovat na 100 procent jenom tehdy, když má zaměstnance, kteří v ní dobře a rádi pracují. Potřebuje ty tahouny, kteří jsou vzorem pro ostatní na svých pracovištích a šíří jejich dobré jméno. A všichni, kteří stojí na tomto pódiu, tyto parametry naplňují a posouvají naši nemocnici dál.“

Zaměstnance roku si pochvalovali i ocenění. Třeba vítězka kategorie Společné vyšetřovací a léčebné složky Daniela Šolcová z Kliniky rehabilitace a tělovýchovného lékařství: „Chtěla bych moc poděkovat týmu z Oddělení marketingu a Oddělení komunikace, kteří měli organizaci na starosti. Velké díky jim patří za natočení medailonků nominovaných, výzdobu sálu, kde se akce konala, a řadu dalších věcí. I když organizátoři možná na galavečeru nebyli tolik vidět, udělali velký kus dobré práce.“

OCENĚNÍ ZAMĚSTNANCI

Cena za celoživotní přínos
MUDr. Irina Chmelová, Ph.D., Klinika rehabilitace a tělovýchovného lékařství

Manažer roku
Bc. Ludmila Vidlářová, Oddělení popáleninové medicíny a rekonstrukční chirurgie

Nezdravotnický pracovník
Jana Akritidisová, Oddělení plateb a fakturace

Pracoviště roku
ECMO tým

Mladý vědec

MUDr. Kamila Žondra Revendová, Neurologická klinika

Externí spolupracující organizace
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Cena za spolupráci s Lékařskou fakultou Ostravské univerzity
prof. MUDr. Jan Krhut, Ph.D., Urologická klinika

Lékař u lůžka
MUDr. Igor Dudík, Klinika úrazové chirurgie a ortopedie
MUDr. Michal Krajčák, Klinika rehabilitace a tělovýchovného lékařství
MUDr. Zuzana Krška Kušnířiková, Oddělení dětské neurologie

Lékař v ambulanci/Lékař SVLS

MUDr. Tomáš Gruszka, Klinika dětského lékařství
MUDr. Jana Junkerová, Neurologická klinika
MUDr. Jana Rolová, Interní a kardiologická klinika

Sestra u lůžka
Mgr. Tomáš Glac, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny

Kamila Bulawová, Gynekologicko-porodnická klinika
Bc. Jarmila Schejbalová, Klinika nukleární medicíny

Sestra v ambulanci
Zuzana Adamovská, Klinika dětského lékařství
Lenka Němcová, Chirurgická klinika
Hana Štalmachová, Gynekologicko-porodnická klinika

Sanitář, ošetřovatel

Dagmar Cebulová, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny
Jana Michenková, Lékárna

Pavla Vesperová, Neurochirurgická klinika

Společné vyšetřovací a léčebné složky
Daniela Šolcová, Klinika rehabilitace a tělovýchovného lékařství

Kateřina Jurásková, Ústav radiodiagnostický
Romana Kaniová, Ústav klinické a molekulární patologie a lékařské genetiky

Staniční sestra ORIM 3 Mgr. Tomáš Glac měl z úspěchu na Zaměstnanci roku velkou radost.

Když práce není stereotyp

Jednou z hlavních hvězd Zaměstnance roku 2023 ve FN Ostrava byl Mgr. Tomáš Glac, který je staniční sestrou na ORIM 3 Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny. Stal se vítězem v kategorii Sestra roku. Nikdo ze všech nominovaných v letošním ročníku nezískal tolik hlasů jako on.

Z ocenění měl i díky tomu pořádnou radost, přestože s tímto úspěchem nepočítal. „Dost mě to překvapilo. Myslel jsem, že v mé kategorii vyhrají další nominované kolegyně. Hodnotím to ale velice kladně. V rámci našeho týmu na KARIMu jsme to oslavili,“ říká Mgr. Tomáš Glac.

Původem je ze Slovácka, konkrétně z Uherského Hradiště. Do FNO nastoupil před dvaceti lety hned po absolvování vyšší zdravotnické školy. Od té doby je věrný stále stejné nemocnici i pracovišti. „Původně jsem myslel, že to bude na chvíli. Chtěl jsem nabrat zkušenosti a vrátit se domů,“ pokračuje staniční sestra ORIM 3, která svůj obor miluje: „ARO je jediné pracoviště, kde se můžete setkat úplně se všemi diagnózami z celé medicíny. Není to žádný stereotyp. Musíte mít široký záběr a každý den se něco nového naučíte.“

Pozice staniční sestry mu plně vyhovuje. „Snoubí se v ní nízký management s prací u lůžka. Jsem pořád na oddělení, a když se něco děje, snažím se být u toho. A to abych zaprvé nevyšel ze cviku a zadruhé, protože mě to baví,“ komentuje rodák ze Slovácka.

Mgr. Tomáš Glac dlouhodobě zastává také roli transplantčního koordinátora. Střídá se se třemi dalšími kolegy a drží čtyřadvacetihodinové služby. Právě jemu na telefon volají lékaři ze spádových nemocnic a hlásí potenciální dárce orgánů. „Mým úko-

lem je zjistit co nejvíce informací a domluvit se s daným pracovištěm na dalším postupu. Nejdůležitější je ověřit, zda se daný člověk neregistroval v Národním registru osob odmítajících posmrtný odběr tkání a orgánů. V Česku totiž platí předpokládaný souhlas. Kdo se během života nevyslovil proti, je automaticky brán jako dárce,“ uvádí dále.

Po zjištění veškeré anamnézy pacient míří k diagnostice na KARIM. Úkolem koordinátora je svolat transplantční tým a sladit celý proces odběru orgánů s ostatními transplantními centry v Česku, aby si je jejich zástupci mohli převzít. V takových případech je každá hodina k dobru: „Během jedné koordinace udělám 300 hovorů. Jenom odběrový tým má asi sedm členů. Musím jim zavolat první informaci, upřesňující čas, pak je svolat. Je to vždy velká výzva a adrenalin. Odběry většinou probíhají v noci. Začíná se kolem 22. hodiny, doma jsem ve dvě nebo ve tři. Člověk pak nemůže usnout, jak je z té akce nastartovaný.“

Tomáš Glac působí také jako školitel kardiopulmonální resuscitace pro nelékařské zdravotnické pracovníky. Často ho tak na chodbě můžete potkat s resuscitační figurínou přes rameno, jak míří na školení. „Razím myšlenku, že školit by se mělo na vlastním pracovišti, s vlastními pomůckami a ve vlastním týmu,“ uzavírá.

Tým Transplantačního centra FN Ostrava při transplantaci ledviny.

Rekordní počty odběrů orgánů v Transplantačním centru FNO

Tým Transplantačního centra FN Ostrava loni provedl 33 odběrů orgánů od zemřelých dárců s prokázanou nevratnou ztrátou funkce celého mozku a nevratnou zástavou krevního oběhu. A to je nejvíce za jeho jednatřicetiletou historii. Centrum se tak v počtu provedených výkonů na milion obyvatel zařadilo na 2. místo v České republice.

Lékaři centra odebrali a odeslali k transplantaci 11 srdcí, dalších 17 bylo odebráno k přípravě chlopenních alotransplantátů. V 19 případech byla odebrána a transplantována játra, sedmkrát pak plíce. Samostatnou kapitolou jsou ledviny. Tento párový orgán se totiž ve FN Ostrava nejen odebírá, ale také jako jediný i transplantuje. Průměrná čekací doba na vhodného dárce se teď pohybuje okolo šesti měsíců. „V roce 2023 jsme provedli 51 transplantací ledvin, což je nejvíce za uplynulých 20 let. Ve dvou případech se jednalo o transplantace příbuzenské. Odběry provádíme výhradně laparoskopicky,“ přiblížil provoz centra jeho primář MUDr. Pavel Havránek, MBA. Poslední příbuzenská transplantace proběhla v listopadu. Nový orgán získal 37letý muž od své matky. „Když jsem se dozvěděla, že jsem vhodnou dárkyní, neváhala jsem ani chvíli. Po operaci jsem se cítila asi dva týdny unavená, ale teď už žádné potíže nemám. A největší radost mám samozřejmě z pozitivní změny zdravotního stavu syna.“

Průměrný věk pacientů transplantovaných ve FN Ostrava v roce 2023 byl 57 let. Primář Havrá-

nek dále připomněl, že potenciální dárce z jiných nemocnic v kraji mohou být k diagnostice smrti mozku do FN Ostrava převezeni. U potenciálních dárců s prokázaním nevratné zástavy krevního oběhu může do příslušné nemocnice vyjet odběrový tým a být plně k dispozici. „Na telefonním čísle 603 882 709 je vždy jeden ze čtyř odběrových koordinátorů, který dá podle jasně stanovených pravidel v co nejkratším čase dohromady tým nutný jak k diagnostice smrti potenciálního dárce, tak pro odběr nebo transplantaci,“ vysvětlila PhDr. Dana Streitová, Ph.D., jedna z koordinátorek Transplantačního centra. V týmu je sedm operátorů a dále jsou zapojeni i zdravotníci z Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, Neurologické kliniky, Ústavu radiodiagnostického, Kliniky nukleární medicíny, Krevního centra i Ústavu klinické a molekulární patologie a lékařské genetiky.

V roce 2023 bylo ve všech sedmi transplantčních centrech ČR diagnostikováno a následně indikováno k odběru orgánů celkem 299 zemřelých dárců. A uskutečnilo se rovněž 36 odběrů ledvin a osm odběrů části jater od žijících dárců.

Mgr. Andrea Kolmášová (vlevo) a Mgr. Petra Procházková, MBACE na Svatojakubské pouti.

Ušly pouť, která mění lidské životy

Za devět dní podél portugalského a španělského pobřeží dohromady urazily 250 kilometrů. Řeč je o vrchní sestře Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku Mgr. Petře Procházkové, MBACE, a sestře Urologické kliniky Mgr. Andree Kolmášové. Obě kolegyně z FN Ostrava pojí velké přátelství. Společně se pěšky vydaly na Pobřežní cestu Svatojakubské pouti a úspěšně dosáhly cíle, kterým byla katedrála v Santiagu de Compostela. Právě tam se nachází hrob svatého Jakuba, apoštola.

Nápad absolvovat náročnou historickou cestu vznikl už před několika lety. Dvojice dokonce měla zakoupené letenky, ale kvůli koronavirové pandemii se vše muselo odložit až na květen 2023. Velkou výhodou byly zkušenosti Petry Procházkové, která v minulosti už pouť šla. Tehdy však do Santiaga mířila jinou cestou z vnitrozemí. „Byly jsme docela dobře natrénované. Šly jsme spolu Cyrilometodějské stezky, kdy z různých míst Česka i Slovenska putujete na Velehrad. V Izraeli za sebou máme také pěší pouť z Judské pouště do Jeruzaléma. I díky tomu jsme věděly, co si sbalit. Batoh vážil zhruba jedenáct kilo. Hodně nám na cestě pomáhaly trekové hole. Když je správně používáte, může to být skvělá opora. Pracují vám zádní svaly a nemáte oteklé ruce,“ popisuje Petra Procházková.

Nekonečné eukalyptové lesy

Výchozím bodem cesty se stalo menší portugalské městečko Viana do Castelo. Odtud dvojice z FN Ostrava zamířila podél pobřeží Atlantického oceánu směrem na sever. „Oceán má obrovskou sílu, byly tam velké vlny. Jít kolem něho je opravdu nezapomenutelný zážitek. Na pobřeží byla spousta menších pláží, kde jsme mohly spočinout. Cesta Portugalskem byla mírná, Španělsko pak oproti tomu bylo drsnější, víc hroznaté,“ vzpomíná Petra Procházková, kterou vzápětí doplňuje její parťačka Andrea Kolmášová: „Trasa

byla různorodá. Někdy těžká, někdy lehká, jindy zase klikatá. Byly tam strmé výšlapy i sešupy. Procházely jsme nekonečnými eukalyptovými lesy, což jsem si moc užívala. Nádherně to tam vonělo. V Portugalsku i Španělsku jsme objevovaly fascinující přírodu, vesničky a města. Po cestě jsme míjely Svatojakubské mušle. Je to symbol poutě, v podstatě jde o turistické značky, které vám ukazují, kudy pokračovat. Vnímaly jsme obrovskou důvěru ve směr, jímž jsme se ubíraly.“

Cestu ztěžoval boj s puchýři

I když pohledy na okolní krajinu byly nádherné, cesta občas pořádně bolela. Třebaže obě poutnice měly kvalitní obuv, bojovaly s nepříjemnými puchýři. „Vyplatilo se, že jsme s sebou vzaly speciální gumové náplasti. Nohy jsme si vzájemně ošetřovaly. A pomáhalo se i ostatním. Cestou jsme potkaly dva kluky ze Vsetínska. Jeden šel v žabkách a druhý v kroksech. Byly to už jejich třetí boty. Oba měli velké puchýře, tak jsme jim nabídly naše náplasti,“ pokračovala Andrea Kolmášová. Mimochodem čeština byla na pouti slyšet poměrně často. „Na naší trase jsme se potkávali s jednou partou z Ostravy. Večer jsme si povídali, dali si víno. Nocleh jsme si sháněly v ubytovnách pro poutníky, v takzvaných alberguech. Dříve to bylo tak, že se nedaly objednat dopředu. Když jste někam došli, ubytování jste hledali až na místě. Pokud jste ale dorazili

později a vyčerpala se kapacita, nevyšla na vás řada a museli jste jít třeba dalších sedm kilometrů jinam,“ vysvětlovala Petra Procházková: „Teď jsme si mohly nocleh rezervovat dopředu. Možná jsme se připravily o nějaké dobrodružství, ale na druhou stranu šlo o tu jistotu. Kdyby se na cestě cokoliv stalo, místo v pokoji jsme měly zajištěné. Nikam jsme nemusely spěchat. Společné ubytování s ostatními poutníky bylo ale i tak náročné.“

Pouť plná silných emocí

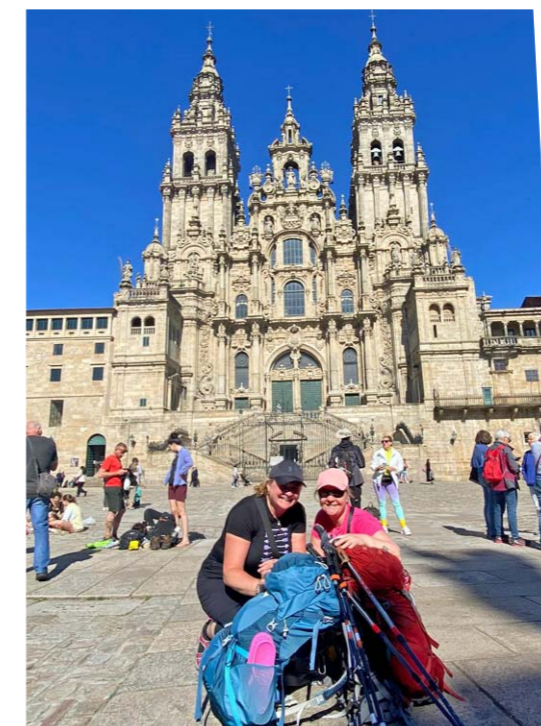
Dvojice z FN Ostrava denně nachodila sedmnáct až pětadvacet kilometrů. Obě velké kamarádky si během náročné cesty sáhly na dno svých sil. „Križe nás nemohla minout. Poslední den byl šílený. Ušly jsme třiatřicet kilometrů až do Santiaga. Na cestě s vámi začnou cloumat emoce. Během putování pocítujete únavu i odpočinek, hlad i nasycení. Dostanete se do poutnického transu, najednou začnete brečet a vlastně nevíte proč. Třetí den jsem měla velkou krizi. Stoupaly jsme do velkého kopce a albergue byl pořád v nedohlednu. Sedla jsem si na zem a řekla si, že už nejdu nikam. Nakonec to ale přešlo a já pokračovala. Podle mě je dobré, že člověk něco takového zažije, patří to k cestě i životu,“ zamyslela se Andrea Kolmášová. S krizí se vyrovnávala i její parťačka. „Pro mě osobně byly vždy náročné poslední dva kilometry před koncem téměř každé etapy. Sáhla jsem si hluboko, a to až v Santiagu. Měla jsem pocit, že je toho hodně, bylo mi smutno a domluvily jsme se s Andreekou, že se rozdělíme. Potřebovala jsem být sama. Pak jsme se zase shledaly a byly za to rády. Někdy je prostě čas být spolu a někdy je čas odejít, aby člověk svými emocemi neobtěžoval toho druhého.“ Cesta pro obě ženy měla ještě další rozměr. Shodují se na tom, že během ní více našly samy sebe. Tvrdí, že v průběhu pouti jde o dvojí pohyb – horizontální a vertikální, respektive duchovní: „Je to o objevování, kladení si otázek, řešení různých vnitřních myšlenek nebo té-

mat. Navzdory náročné cestě jsme pocítovaly vděčnost za to, že jdeme. Čas povídání střídal čas mlčení. Zároveň jsme musely dodržovat disciplínu, abychom dorazily do cíle. Bylo nutné vyjít ze svých jistot a pohodlí, podstoupit riziko a nechat se vést dnem, který přichází. Tím, že jsme odešly, jsme ale vyšly samy k sobě. Bylo to i o tom přijmout své limity a zároveň rozvíjet vlastní trpělivost.“

Nezáleží, kolik ujdete, ale s čím se vrátíte

Pouť pro obě ženy má obrovský přesah. „Poutní cesta Santiagem nekončí, ale pokračuje v prostředí, kde žijete, v práci, v rodině. Ve své duši a srdci zažíváte stejné transcendentní pocity jako na pouti. Třeba při určité krizi si vzpomenete na cestu. Bylo důležité o sebe pečovat, zpomalit anebo úplně zastavit. Uvědomíte si vlastní hodnoty i potřebu být k sobě laskaví. Když něco opustíte, tak na cestě zjistíte, kdo z blízkých zůstal doma, co všechno máte a kým jste. Přijdete na to, jakou podporu můžete nabídnout rodině, přátelům anebo kolegům v práci,“ uvedla Petra Procházková. Podobnými pocity oplývala také Andrea Kolmášová: „Poslední kilometry před Santiagem jsem málem doběhla. Byla to úplná euforie. V katedrále jsme byly na poutnické mši, kterou jsem celou proplakala. Mísila se v nás radost, vděčnost a dojetí. Uvědomila jsem si, že vůbec nezáleží na tom, kolik toho ujdete, ale s čím se vrátíte. Za cestu jsem neskutečně ráda, protože z ní žiju dodneška. Když mi je opravdu hodně těžko, vzpomenu si na to, co člověk ušel. Co máte v hlavě a srdci, to vám nikdo nevezme. Po této pouti mám úplně jiný pohled na některé věci. Všechno je podle mě v životě řešitelné.“ A vzhledem k tomu, že na poutnictví vzniká jistá závislost, rýsuje se už plán na další cestu. Volba by mohla padnout třeba na Svatojakubskou pouť v Česku, která vede z Opavy až na jih Moravy. Další možností by mohla být cesta z Říma do Assisi.

Buen camino!

Vojáci v nemocnici. Zleva instrumentářka Petra Dostálová, zdravotní laborant Vojtěch Svoboda a vojenský lékař MUDr. Michal Parma.

Vojáci v řadách zdravotníků

Pracují jako zdravotníci, ale hlavním zaměstnáním jsou vojáci. Řeč je o osmi příslušnících armády, kteří stáží ve FN Ostrava. V civilní nemocnici tak prohlubují odborné praktické znalosti ve svém oboru, které pak mohou využít pro armádní potřeby.

Jedním z osmi vojáků v řadách FNO je třeba zdravotní laborant Vojtěch Svoboda. Stáží na Ústavu laboratorní medicíny, hlavním útvarem je pro něho ale 7. polní nemocnice v Hradci Králové. A to i když ve FNO tráví devadesát procent svého pracovního času. „Na hradeckou základnu pravidelně jezdíme. Minimálně jednou za rok tam absolvujeme čtrnáctidenní cvičení, při kterém se celá polní nemocnice postaví, vybaví a vyzkouší se, jestli všechno funguje,“ popisuje Vojtěch Svoboda a jedním dechem dodává: „To, že jsem stážista ve FN Ostrava, je výhodné pro obě strany. Když totiž polní nemocnice nestojí, je sbalená ve skladech. Její personál ale někde musí být. Buď by byl na útvaru, kde by nenašel plné využití, anebo může být v civilní nemocnici. Díky tomu se dostane k odborným výkonům, do praxe. Armáda pak může využít zkušeností nabytých v civilu.“

Vojtěch Svoboda má v sedmatřiceti letech za sebou dvě zahraniční mise v Afghánistánu, při nichž působil jako zdravotní laborant. „U té druhé jsem byl

Zdravotní laborant Vojtěch Svoboda (pátý zleva) na zahraniční misi.

členem polního chirurgického týmu. Na starosti jsem měl biochemická, transfúzní a hematologická vyšetření. Ve fakultní nemocnici je vše úzce specializované. Pokud děláte biochemii, soustředíte se jen na ni. Tam jsem si však vyzkoušel všechny obory. Na této misi jsem strávil půlroku a velice moc mě to po profesní stránce obohatilo,“ doplňuje.

Armáda na prvním místě

Přestože nejvíce pracovního času tráví ve FN Ostrava, pokud přijde rozkaz od velitele, musí být vojenští stážisté k dispozici do čtyřadvaceti hodin. „Stran armády mám požadavky na celý rok dopředu. To stejné platí o mém zdravotnickém programu. Díky tomu vím, jak mohu práci skloubit,“ říká MUDr. Michal Parma. Jako vojenský lékař 7. polní nemocnice v Hradci Králové stáží na Klinice anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FNO. Kromě toho působí i v Centru pro léčbu bolesti: „Vždycky jsem chtěl dělat vojenskou medicínu. Potom, co jsem v Ostravě vystudoval lékařskou fakultu, vstoupil jsem do aktivních záloh. Po atestaci jsem pak naplno přestoupil k profesionální armádě.“

Pro změnu u 6. polní nemocnice v Hradci Králové působí Petra Dostálová. V armádě pracuje jako instrumentářka operačních sálů, ve FN Ostrava na stejné pozici působí na chirurgii a traumatologii. „Skloubit to je někdy náročné. Přece jenom máme střelby, přípravu tělesné zdatnosti a různé výcviky. Celkově je to ale pro mě zpestření. Když je člověk pořádkem v nemocnici, tak někdy mám pocit, že je to trochu ponorka,“ dodává na závěr.

Velké díky za špičkovou pomoc během covidové pandemie

Za tři měsíce odpracovali 5 360 hodin. Působili na pracovištích intenzivní péče, kde byli hospitalizováni pacienti v těžkých stavech. To jsou ve zkratce hlavní údaje o armádních příslušnících, kteří během covidové pandemie pomáhali ve FN Ostrava.

Náměstkyně ředitele pro ošetrovatelskou péči PhDr. Andrea Polanská, MBA si vojáků v řadách FNO nesmírně váží.

Členové opavské posádky 532. praporu elektronického boje vypomáhali mezi listopadem 2021 a únorem 2022. Za vysoké nasazení jim i s odstupem času patří obrovský dík. „Nechci říct, že by zdravotnické zařízení nemělo systém, ale jejich disciplína byla opravdu na velmi vysoké úrovni. Mohli jsme se spolehnout na maximální přesnost, velké odhodlání nebo nastavení služeb. Nebyly tam žádné komentáře či připomínky,“ vzpomíná náměstkyně ředitele pro ošetrovatelskou péči PhDr. Andrea Polanská, MBA.

Vojáci vypomáhali hlavně v pomocných obslužných činnostech. A to vždy za přímého dohledu zdravotnických pracovníků. „Pomohli nám v odběrovém centru, které tehdy bylo hodně vytížené. A pak také při zásobování, kdy společně se sanitářem doplňovali zdravotnický materiál. Provázeli personál, pomáhali při transportech pacientů a manipulaci s nimi. Byly to běžné denní činnosti pod vedením nelékaře v ba-

riérových podmínkách. Tedy v oblecích a při různých režimových opatřeních,“ pokračuje náměstkyně ředitele FNO a ještě dodává: „Jejich role přitom nebyla taková, aby někde někoho zastoupili, jen aby bylo vyhověno jejich přání pomoci. Pracovali tam, kde to bylo opravdu potřeba. Velkým přínosem v té době byl i jejich jiný pohled nezdravotníka na to, jak to v nemocnici funguje. Jsem přesvědčená, že vojáci si při pomoci během covidu v nemocnicích udělali velké jméno.“

Andrea Polanskou těší, že armádní příslušníci ve FNO stále působí: „Takových kolegů na různých pozicích je teď celkově osm. Pokud by je armáda povolala, okamžitě musí být uvolněni pro její potřeby. Je dobře, že u nás mohou stážovat. Po absolvování mise se vrací zpátky, což je dobře. Díky tomu nepřichází o odbornost. Je to pro ně lepší, než kdyby někde jen čekali na aktivaci. Jejich znalostí a schopností by byla velká škoda.“

Vojáci během covidové pandemie odvedli ve FNO velice důležitou práci.

Zkušenost, na kterou se nezapomíná

Na pomoc v době covidové pandemie uznale nevzpomínají jenom zdravotníci ve FN Ostrava, ale i samotní vojáci. V následujících úryvcích z dopisu citujeme Ondřeje Cmírala, který na přelomu let 2021 a 2022 ve FNO působil jako příslušník opavského 532. praporu elektronického boje.

... nezbytné bylo (a stalo se tak) převést vojáky po „základním“ prostoru nemocnice, kde se budou pohybovat a která je opravdu rozlehlá. Naprosto neopomenutelné bylo, že si nás přebraly, snad to dobře nazvu, staniční sestry. Provedly nás po od-

dělení a popsaly kde, co a jak funguje. Ale upřímně řečeno, těch informací bylo tolik a byly natolik z jiného oboru, že mi trvalo několik dní (služeb), než jsem se v tom začal trochu orientovat.

Jsem moc rád, že sestřičky, sanitářky se mě nebály a neváhaly úkolovat, trpělivě vysvětlovaly a ukazovaly, jak a co mám dělat. Bez jejich vstřícnosti a pozitivního přístupu bychom tam nebyli asi moc platní. Získal jsem u Vás zkušenost, na jakou nezapomenu. Je to práce nesmírně zodpovědná a náročná. A já jsem za ni moc rád, jsem vděčný a hrdý zároveň.

S úctou Ondřej Cmíral

Mgr. Daniel Naivert, MBA, vedoucí Odboru vnitřní bezpečnosti a krizového řízení FN Ostrava.

Bezpečnost na prvním místě

Chytré kamery, integrovaný dispečink anebo posílená strážní služba. FN Ostrava dělá pro bezpečnost pacientů a zdravotnického personálu maximum. Do budoucna se chystají další novinky, díky kterým se lidé v areálu fakultní nemocnice budou cítit ještě bezpečněji.

V prosinci loňského roku uplynuly čtyři roky od tragické střelby ve FN Ostrava, během které přišlo o život sedm lidí. Za tu dobu byla zavedena celá řada opatření, která zvyšují bezpečí. „Fakultní nemocnice od té doby v tomto směru prošla velkými změnami,“ popisuje Mgr. Daniel Naivert, MBA, vedoucí Odboru vnitřní bezpečnosti a krizového řízení FN Ostrava, který se obsáhleji rozpovídal v následujícím rozhovoru.

Mluvil jste o změnách v bezpečnosti za poslední čtyři roky. Které z nich jsou ty nejzásadnější?

Povedlo se navýšit počet členů vnitřní bezpečnosti – ostrahy. Aktuálně jich je jednatřicet, do budoucna bych byl rád, kdyby jich bylo ještě o deset více. Pro ministra zdravotnictví jsme vypracovali také koncept toho, jak by ostraha měla vypadat na inkriminovaných místech ve zdravotnických zařízeních ČR. A to třeba na Urgentním příjmu. Více strážců chceme proto, abychom třeba právě na urgentu zajistili nonstop dohled z taktického hlediska zásahu.

Proč zrovna Urgentní příjem?

Spousta lidí si myslí, že nemocnice je takové, řekněme, klidnější místo, v němž vládne mírový stav. Překvapuje mě ale, že urgent je pracovištěm, kde naši strážníci zasahují každý den. A to třeba proti pacientům po dopravních nehodách, kteří jsou agresivní a nechtějí se nechat ošetřit. Často jsou dotyční pod vlivem návykových látek. Mnohdy do nemocnice při-

jíždějí známí pacientů, kteří vyvolávají konflikty.

Jsou i další kliniky anebo oddělení ve FNO, kde strážní služba zasahuje poměrně často?

Jde o Oddělení psychiatrické. Tam je to samozřejmě spojeno s duševní nemocí pacientů. Lidé nemají kontrolu sami nad sebou a naše přítomnost je nutná kvůli jejich zklidnění. Náš areál je velký, máme tady i lesopark, přes zimu řešíme případy bezdomovců, které vyvádíme mimo nemocnici. Snaží se u nás schovat v budovách a přezimovat. Právě kvůli tomu jsme zřídili dvě operativní hlídky. Jsou to strážníci v civilu. Na starost mají vymezená místa v areálu, kde se pohybují. Pokud zachytí podezřelou osobu, zjišťují, s jakým záměrem do nemocnice přišla. Díky těmto hlídkám se nám povedlo snížit množství drobných krádeží na lůžkovém bloku a v dalších prostorách. V uvedených případech je zde úzká spolupráce s Policií ČR k pertruzi, a to k eliminaci pohybu osob v našem areálu, které by příkladně mohly být v celostátním pátrání. Bohužel i pro některé hledané osoby naše nemocnice takto slouží.

Kvůli čemu mají návštěvníci nemocnice potřebu dělat problémy a napadat zdravotníky?

Společnost je frustrovaná a situace se neustále zhoršuje. Přispěl k tomu covid, energetická krize a další faktory, které ovlivňují chování občanů. My jim ale do hlavy nevidíme. Jako fakultní nemocnice se k tomu musíme stavět tak, že jsme měkký cíl.

Co si pod tím pojmem představit?

Měkký cíl je název pro určité objekty, které nemohou být nepřetržitě chráněny policií. V areálu nemocnice se zdržuje větší počet lidí na jednom místě, které si může vybrat agresor k útoku, tak jak se to už bohužel stalo v roce 2019. Tvrdým cílem oproti tomu je třeba ministerstvo obrany, které nonstop hlídá policie.

Jaké typy konfliktů řešíte nejčastěji?

Někdy nám to připadá, že lidé se k nám přišli vyřvat. Zdravotní personál je tady od toho, aby léčil. Někteří pacienti ale zdravotníky zprvu verbálně a pak i fyzicky napadají. A to třeba kvůli tomu, že si je někdo někde jinde nevslechl. Některým lidem se nechce čekat patnáct minut nebo půlhodiny a hned by chtěli přijít na řadu. I to vyvolá konflikt v čekárně. Jsme tady od toho, abychom podobným útokům zabránili.

Vzhledem k dávným i nedávným okolnostem vyhrůžky asi nelze brát na lehkou váhu.

Naprosto. Dám příklad. Po tragické střelbě z prosince 2019 se nám už v lednu následujícího roku začaly hromadit případy, kdy nespokojení pacienti dlouho seděli v čekárně, byli později ošetřeni a podobně. Řada z nich používala rétoriku ve smyslu: „Nedívím se, že se tady muselo střílet. Aby se to neopakovalo.“ Používali vydírání, aby zdravotní personál přitlačili ke zdi. Velmi radikálně jsme to řešili s policií. Tyto skutky jsme oznamovali jako trestné činy kvalifikované pro nebezpečné vyhrožování.

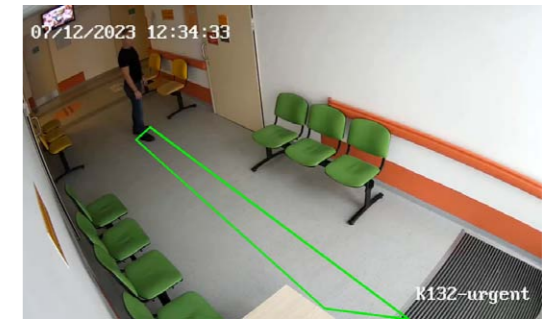
„Někteří pacienti zdravotníky zprvu verbálně a pak i fyzicky napadají.“

Bavili jste se o posílení ostrahy FNO. Zavedli jste za poslední čtyři roky nějaké další novinky, které vedou k větší bezpečnosti?

Zdokonalili jsme vnitřní předpisy. Zásadní změnou bylo to, že jsme zřídili centrálu, kde se sbíhají informace. V roce 2022 se nám povedlo zrekonstruovat a vybudovat integrovaný dispečink FNO. Je to integrace tří oblastí – bezpečnosti, technického úseku a zdravotního úseku. Díky tomu můžeme rychleji analyzovat, co se v areálu děje. Jsme vlastně taková malá linka 112 v rámci naší nemocnice. V loňském roce jsme navíc zprovozнили kamerově-analytickou nadstavbu. Tato inovace z našich kamer udělala kamery chytré.

Co to znamená?

Veškeré toky dat jsou směřované právě do integrovaného dispečinku. Všechny informace se tam analyzují a také se tam přijímají detekce. Kamery totiž umí rozpoznat třeba volně odložený předmět. Může to být taška, kufr a podobně. Prostřednictvím typových karet k tomu vznikl i modus operandi, taková kuchařka, jak se u tohoto typu nálezu podezřelého předmětu zachovat. V případě, že v našem areálu pro policii potřebujeme najít třeba osobu v červené bundě, přes kamery jsme takto oblečené lidi schopni rychle detekovat.

Nové kamery v areálu FN Ostrava umí rozpoznat podezřelý pohyb.

Využili jste to u nějakého konkrétního případu?

Ano, policie řešila ujetí od dopravní nehody, kdy řidič srazil člověka. Bylo to bohužel se smrtelným zraněním. Policisté měli informaci o tom, že řidič vozidla jel směrem k nám do fakultní nemocnice a poskytla nám registrační značku auta. Díky tomu, že naše kamery načítají i tyto značky vozidel, jsme rychle odpověděli. Takový vůz u nás opravdu byl. Policie pak dál postupovala po vlastní linii.

Mají kamery i další funkce?

Dokážou zachytit podezřelý pohyb. Například, když se jedna osoba v krátkém čase vyskytne na několika místech. Detekce se ukáže dispečerovi a další prověřování je pak na operativní hlídce, která zjistí, jestli daný člověk v nemocnici bloudí anebo si tipuje místa pro krádež. Kamery také umí pro vybrané prostory udělat imaginární plot. V Respiriu takto třeba zajišťujeme ochranu obrazů, případně jiných ukázkových věcí. Pokud je plot narušen, dispečer opět kontaktuje hlídku.

Jak se má vlastně zaměstnanec nemocnice zachovat, pokud čelí nějakému násilí?

Pokyny jsou na našich intranetových stránkách. Pro zaměstnance jsme vytvořili typové karty. Pokud si všimnou, že v nemocnici někdo někoho napadá nebo někomu vyhrožuje a tak dále, podívá se na intranetové stránky a podle typových karet zjistí, kam se má obrátit. Jsou na nich také informace pro dispečink a strážní službu. Podle charakteru události se někdy může volat i přímo policii. Na jednotlivých klinikách a odděleních rovněž organizujeme školení a cvičení, aby zdravotnický personál věděl, co přesně má dělat, pokud se setká s útočníkem.

Mají všechny tyto novinky nějaký konkrétní dopad?

Stav agresivity v naší společnosti je bohužel čím dál větší. Nárůst událostí, různých útoků se každým rokem zvyšuje. Analýzou jsme ale zjistili, že kdybychom neměli dispečink, kamerový systém anebo vyšší počty strážných, nemohli bychom pomoci zrovna tam, kde je to vyžadováno. Díky těmto systémům umíme být dříve na místě, než to bylo kdysi. Pomoc v případech různých drobných krádeží na lůžkové části je dnes o dost lepší. Je tady bezpečněji, byť jsme otevřená, nikoliv uzavřená nemocnice.

Policejní cvičení se konala na několika pracovištích, třeba v Krevním centru FN Ostrava.

Nic se nesmí podcenit

Odbor vnitřní bezpečnosti a krizového řízení FN Ostrava ve spolupráci s Policií ČR zorganizoval sérii cvičení pro zdravotnický personál. Na modelových situacích si jeho členové vyzkoušeli, jak se zachovat, pokud budou čelit agresivnímu pacientovi.

Součástí policejního cvičení byla i přednáška o bezpečnosti pro zdravotnický personál.

Na ambulanci Krevního centra přichází člověk, který žádá o velmi rychlé ošetření. Chová se útočně, okřikuje sestry i lékaře a následně vytahuje nůž. Takový byl začátek scénáře jednoho cvičení. V hlavní roli byli figuranti. V tomto případě šlo naštěstí jenom o modelovou situaci, která by se ale mohla stát. „Zdravotníci si vyzkoušeli, kde se schovat před agresorem. Na vlastní oči viděli, jak vypadá zásah policie, která před dopadením útočnicka nejdříve takzvaně vyčistila prostory. Byl aktivován i kód 112,“ uvedl Mgr. Daniel Naivert, MBA, vedoucí Odboru vnitřní bezpečnosti a krizového řízení FNO.

Cvičení se konala také v ambulancích Oddělení psychiatrického, Centra plastické chirurgie a chirurgie

ruky, Kožního oddělení anebo Kliniky infekčního lékařství. „Modelové situace si zkoušíme na místech, kde bývá největší koncentrace lidí. Jedná se o ambulance, různé chodby a další prostory, kam mají lidé přístup. Velké poděkování patří řediteli Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, generálovi Mgr. Tomáši Kuželovi. Policisté nám totiž při organizaci cvičení vždy vycházejí vstříc,“ vysvětluje Daniel Naivert. Podle něho jsou tyto návky velmi důležité, protože díky nim se daří odstraňovat nedostatky: „Pomáhají nám odhalit provozní slepotu. A to třeba tím, že z venkovní části klik dveří v některých prostorách necháváme nasazovat takzvané koule. Podobných kroků jsme zásluhou cvičení a školení provedli více.“

Primář Oddělení pediatrické resuscitační a intenzivní péče MUDr. Tomáš Zaoral, Ph.D. kontroluje stav dětské pacientky Ley Neuwirthové.

Pořídili jsme unikátní přístroj

Fakultní nemocnice Ostrava zakoupila přístroj, který umožní provádět proces imunoadsorpce u dětí. Za tímto specifickým způsobem odstraňování protilátek v krvi už nebudou muset děti z Moravy jezdit do Prahy do FN v Motole. Ta byla doteď jedinou nemocnicí v republice, která prováděla tuto vysoce specializovanou metodu u dětí.

Přístroj na první pohled laikovi připomíná dialýzu. Funguje ale na jiném principu. „Imunoadsorpce umožňuje odstraňování protilátek z krve, které se dostávají do kontaktu s transplantovaným orgánem a ohrožují jeho funkci. Předchůdkyní metody je plazmaferéza. Při ní se ale z těla kromě protilátek neselektivně odstraňují také i koagulační faktory, bílkoviny a celá řada látek, které mají větší molekulární hmotnost a které z těla dostat pryč nechceme,“ přibližuje fungování přístroje primář Oddělení pediatrické, resuscitační a intenzivní péče Kliniky dětského lékařství FN Ostrava LF OU MUDr. Tomáš Zaoral, Ph.D.

A proč je imunoadsorpce pro pacienta výhodnější? „Při imunoadsorpci se navíc vrací vlastní plazma již jen s minimem protilátek zpět pacientovi. U plazmaferézy je nutno odstraněnou vlastní plazmu nahrazovat plazmou cizí, alogenní. To je často příčinou daleko horší tolerance,“ doplňuje primář Zaoral.

První dětskou pacientkou, která může tento proces podstupovat v ostravské fakultní nemocnici, je třináctiletá Lea Neuwirthová. Vzácné autoimunitní onemocnění, jehož původ se zatím nezná, u ní odhalilo před šesti lety náhodné vyšetření moči. Dívka musela podstoupit transplantaci obou ledvin a příbuzenskou transplantací získala orgán od svého otce. „Transplantace se povedla, ale autoimunitní onemocnění, které napadá tu zdravou, darovanou

ledvinu se projevilo znovu. Plazmaferézu snášela špatně, a proto jsme museli každý týden jezdit od nás, z Petrovic u Karviné, na imunoadsorpci do Motola,“ přibližuje onemocnění dcery Jana Neuwirthová a vysvětluje, proč rodiče usilovali o to, aby přístroj, který pomůže nejen jejich dceři, nemocnice zakoupila. „Leu ty přejezdy do Prahy strašně vysilovaly. Jsme šťastní, že je přístroj tady. Dceřin stav se zlepšil natolik, že už jí stačí jedna imunoadsorpce za 14 dnů. A zvládá být i několik dnů v kuse ve škole.“

FN Ostrava bude přístroj využívat u všech dětí, které mají autoimunitní onemocnění vytvářející protilátky a také při riziku selhání transplantovaných orgánů na podkladě tvorby protilátek. Dospělí pacienti mohou imunoadsorpci podstupovat v Krevním centru FN Ostrava už řadu let.

Studentky stomatologie Adéla Urcová (vlevo) s Karolínou Ptáčkovou při praktické výuce.

Už ve druhém cvičení jsme si vyzkoušeli vrtání do zubů

Studenti stomatologie za sebou mají historicky první měsíce výuky a čeká je zkušební období. Někteří už ale absolvovali zkoušky s předstihem a budou si v mezích zaslouženého volna. Patří mezi ně i Karolína Ptáčková a Adéla Urcová.

Jaký byl zimní semestr a první zkušební období?

Karolína: Byly to poměrně náročné měsíce. Anatomie, preklinika a biologie. My jsme některé zkoušky dělaly už v předtermínu, takže to bylo velmi náročné.

Výuka je už opravdu dost praktická. Můžete tedy popsat, co všechno jste se za první měsíce naučily?

Adéla: Ve cvičení jsme se naučily preparovat všechny třídy – 1 až 5 tříd. To je klasifikace kazivých dutin, a my jsme si už vyzkoušely základ všech tříd. Potom jsme se naučily základní principy toho, jak nasazovat kofferdam, což je látka z latexu, která se upevňuje na zuby pomocí speciálních spon. Pracovaly jsme i s kompozitem, amalgámem i se sklonumerem. To všechno jsme si vyzkoušely a v laboratořích jsme modelovaly zuby...

Karolína: To je pravda, díky tomu, že už jsme se naučily i morfologii zubů, jsme si mohly vyzkoušet i modelaci z plastelíny, z vosky a vyřezávaly jsme zuby i ze sádry.

A co vyučující? Pro řadu z nich šlo o první pedagogickou zkušenost díky tomu, že jde o nový otevřený studijní program. Bylo to znát?

Karolína: Kdybych měla zhodnotit preklinickou výuku a přístup našich vyučujících, tak musím říct, že byl velmi profesionální. Velmi oceňuji a velice se mi líbilo, jak moc nám byli nápomocni, jak nám chtěli předat co nejvíc cenných informací z jejich vlastní praxe, i jejich zapálenost pro výuku. Možná v tom sehrál roli i ten fakt, že jde o nově otevřený studijní program, ale věnovali se nám opravdu na sto procent.

Adéla: A tím, že nás na přednáškách i na cvičení měli různí doktoři, bylo to opravdu obohacující. Každý nám nabídl svůj pohled na věc nebo zajímavý postřeh z praxe.

Doporučily byste studovat stomatologii na Lékařské fakultě Ostravské univerzity?

Karolína: Já bych ji rozhodně doporučila. Možná i proto, že je to teď nově otevřený studijní program, tak tady máme jedno z nejmodernějších vybavení vůbec. A taky protože je nás tady málo, tak může fakulta v rámci výuky studentům nabídnout opravdu hodně individuální přístup.

Adéla: Řekla bych, že ten nízký počet studentů je opravdu ohromná výhoda, kterou asi jiná fakulta nenabídne, protože díky tomu mají vyučující mnohem víc času a prostoru se nám individuálně věnovat.

LERCO má v plném provozu začít fungovat v roce 2026.

V Ostravě vzniká unikátní centrum

Stavba budovy pro „chytřejší“ region v areálu Lékařské fakulty Ostravské univerzity zahájena! Life Environment Research Center Ostrava (LERCO) má městu, a především regionu přinést nové prostory pro unikátní projekt devíti výzkumných týmů v oblasti biomedicíny, přírodních věd a behaviorálního zdraví.

Budova za bezmála 700 milionů korun je součástí strategického projektu, který má Ostravskou univerzitu skokově posunout v oblasti vědy. Stavba má být dokončena v roce 2026, ve stejném roce začne projekt fungovat v plném rozsahu. Celkové náklady na LERCO se pohybují okolo 1,8 miliardy korun. „Pro Ostravskou univerzitu jde o klíčový a zároveň ambiciózní projekt. Pracuje se na něm už mnoho let a toto slavnostní zahájení stavby je důležitým milníkem. Konečně se začíná ta velká myšlenka vybudování velkého vědecko-výzkumného centra zhmotňovat,“ uvedl při slavnostním zahájení stavby rektor Ostravské univerzity doc. Mgr. Petr Kopecký, Ph.D.

Za celou myšlenkou vybudování vědecko-výzkumného hubu stojí hlavní řešitel projektu prof. MUDr. Roman Hájek, CSc., který je i přednostou

Kliniky hematologie FN Ostrava: „Stavba centra je důležitým krokem k cíli. A tím je vybudování vědeckých týmů, které budou své úkoly řešit ve špičkovém zázemí a konkurenceschopném prostředí. Věřím, že nám LERCO pomůže se etablovat ve světě vědy a výzkumu.“

Jeho slova doplnil děkan Lékařské fakulty doc. MUDr. Rastislav Maďar, PhD., MBA, FRCPS: „Jednou z hlavních priorit celé univerzity je rozvoj vědecké činnosti. Ta se očekává od každého pracoviště a patří mezi základní kritéria akreditace studijních programů, včetně všeobecného lékařství. S výstavbou centra a sestavením nových vědeckých týmů se objeví řada grantových příležitostí a důraz budeme klást na praktické výstupy přispívající k pozitivní proměně regionu.“

Vědecko-výzkumný hub LERCO

LERCO je nově budovaný vědecko-výzkumný hub v Moravskoslezském kraji. Je hrazen z prostředků Evropské unie v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace, která spadá do agendy Ministerstva životního prostředí. LERCO má za cíl transformovat region z uhelného na zdravější a chytřejší. Ostravská univerzita a její partneři mají vysoký odborný potenciál s ambicí stát se excelentním pracovištěm ve vybraných medicínských,

přírodovědných, biomedicínských a behaviorálních oborech jako jeden ze základů vědecko-výzkumného pilíře podporujícího transformaci kraje. Tvořit jej má devět excelentních výzkumných týmů. Potkávat se zde budou odborníci z Lékařské, Přírodovědecké a Pedagogické fakulty OU, Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava (VŠB-TUO) i lékaři z praxe z FN Ostrava. Propojení s komerčním sektorem zajistí spolupráce s Moravskoslezským inovačním centrem (MSIC).

Respirium jako charitativní kavárna

Na jedno odpoledne se Respirium FN Ostrava v rámci Dne dětské onkologie proměnilo na stylovou charitativní kavárnu s historickým nábytkem – Zrnko naděje. Cílem bylo podpořit dobrou věc. Návštěvníci totiž zakoupením nápoje od opavských baristů Máma mele kafe přispěli na pomoc dět-

ských onkologických pacientů ve fakultní nemocnici a podpořili také spolek Haima Ostrava, který funguje při Klinice dětského lékářství a pomáhá onkologicky nemocným dětem a jejich rodinám. Celkem se vybralo krásných 43 264 korun. Součástí akce byla i výstava.

Plesání Pod hvězdnou oblohou

Ani v letošním únorovém programu nechyběl tradiční reprezentační ples FNO, který tentokrát nesl podtitul Pod hvězdnou oblohou. Do prostor Clarion Congress Hotelu Ostrava dorazilo 410 zaměstnanců nemocnice, hostů a také partnerů. Večerem zkušeně provázela herečka a moderátorka Eva Decastelo. Návštěvníky nejprve v předsálí vítala svým vystoupením harfistka Ivana Švestková, na kterou pak v hlavním sále navázaly klasickými tanci páry Tanečního studia Ostrava. Po celý večer hrála parta profesionálních muzikantů Banda del Caffè, kteří se střídali s ostříleným DJ Lowou. Publikum nadchly akrobacie na kruhu a šále spuštěné

z horní konstrukce sálu. Mezi největší zážitky plesového večera patřila show věhlasného zpěváka Janka Ledecského a jeho kapely. Společně vytvořili koncert hodný velkých arén. Necelou třičítku šťastlivců potěšila i některá z hodnotných a užitečných cen tomboly. Skvělou hudební tečku za plesem obstaral TRAUMABAND, což je skupina muzikantů složená převážně z vynikajících traumatologů Kliniky úrazové chirurgie a ortopedie FN Ostrava. Poděkování patří všem, kteří se večera zúčastnili a přispěli k příjemné atmosféře a skvělé zábavě, v neposlední řadě pak i sponzorům, díky jejichž příspěvkům se také ples mohl uspořádat.

Pacienti děkují FN Ostrava

Vladimíra Szkatulová

Na Chirurgické klinice FN Ostrava jsem podstoupila operaci. Na profesionální přístup a skvělou partu nemohu zapomenout. Chtěla bych proto poděkovat za veškerou péči, která mi byla věnována, za lidský, empatický přístup celého kolektivu k nám pacientům.

Speciálně panu prof. MUDr. Peteru Ihnátovi, Ph.D., MBA, za osobní přístup a vysokou profesionalitu. Vrchní sestře Mgr. Haně Horelové, MBA, sestřičkám, i ošetřovatelkám na Stanici A Chirurgické kliniky. Veselou mysl nám na pokoji udržovala zastupující stomická sestřička Blanka Pupíková. Když je skvělý kolektiv, vše tiká jak správně seřízené hodinky. PS: S poděkováním se připojuje paní Naďa Tylečková.

Vladimír Holuša

V době od 8. do 22. listopadu 2023 jsem byl po běžné kontrole na CT předán na Oddělení plicních nemocí a tuberkulózy s náhodně nalezeným pneumotoraxem pravé plíce. Vzhledem ke svému věku (73) jsem byl léčen ve vícero nemocnicích – Opava, Vítkovice a také FNO. Musím poděkovat lékařům a zejména sestřám na lůžkovém oddělení plicní kliniky za fantastický přístup a péči, kterou mi věnovali. V žádné nemocnici a na žádném oddělení, kde jsem byl hospitalizován, jsem se dosud s takovým přístupem nesetkal.

Ing. Jana Hanáková

Chci touto cestou poděkovat Fakultní nemocnici Ostrava, Klinice ústní, čelistní a obličejové chirurgie, ambulanci (STAE), kde jsem byla dne 24. října 2023 v 8:29 a 31. října 2023 v 8:52 ošetřena, poučena a podstoupila zákrok. V těchto případech o mě pečovali pan MDDr. Adam Oškera a MUDr. Eva Kovalová a ošetřující sestry. Oceňuji přístup, profesionalitu, rychlost, informovanost a lidskost, s jakou mě lékaři

a zdravotní sestry ošetřovali, postupovali a pečovali o mou osobu. Jejich přístup byl nadstandardní a zaslouží si náležité poděkování a ocenění. Oceňuji špičkový přístup a vysokou kvalitní úroveň tohoto oddělení, včetně recepce a celého zázemí FNO.

Radovan Svatý

Chtěl bych touto cestou moc poděkovat všem lékařům, sestřám a vůbec všemu personálu Oddělení popáleninové medicíny a rekonstrukční chirurgie za péči po mé dopravní nehodě ze dne 10. března 2023. Chtěl bych poděkovat za péči, za odborný i lidský přístup jak při mé hospitalizaci ve vaší nemocnici, tak i za následnou léčbu při kontrolách, na které stále docházím.

Ing. Miroslav Petřík

Byl jsem hospitalizován ve vaší FN Ostrava od 13. do 21. prosince 2023 (operace prostaty). Tímto bych chtěl velmi poděkovat všem pracovníkům Urologické kliniky za výborný profesionální přístup ke své práci, který nepostrádal i kladnou lidskou stránku.

Jiří Pecha

Chtěl bych touto formou poděkovat všem lékařům, zdravotním sestřám včetně pomocného personálu na Stanici D Chirurgické kliniky a také oddělení JIP po zákroku. Profesionální jednání celého týmu je skutečně na vysoké úrovni a já jsem velice vděčen, že jsem měl tu možnost poznat tento lidský přístup s vysokou morálností a se srdcem tak, jak to má určitě být. Uvědomil jsem si, jak je nutné si všechny tyto zachránce života ctít. Jsou to vlastně naši pozemští andělé. Mají své soukromé životy, manželství, děti a práci, do které musí dát vše, co svou odborností získali, aby zachránili životy druhých lidí. Moc si toho vážím a nikdy nezapomenu na úctu ke všem, kteří se o mě starali.

**DARUJTE
PŮL LITRU NADĚJE**

**PŘIJĎTE DAROVAT KREV DO KREVNIHO CENTRA
FAKULTNÍ NEMOCNICE OSTRAVA,
ZACHRÁNÍTE TÍM ŽIVOT!**

**POTŘEBUJEME
VÁS VŠECHNY!**

FNO
FAKULTNÍ
NEMOCNICE
OSTRAVA

Bezplatná linka
800 260 004
krevni.centrum@fno.cz
f @krevFNO
#fajnafakultka

Kongresy, semináře, workshopy a společenské akce

20.–22. 3. 2024

XXX. Pařížkovy dny a V. Ostravská konference paliativní péče
Clarion Congress Hotel Ostrava

8.–9. 4. 2024

Mezinárodní workshop – chirurgie nosu a slzných cest
Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

10. 4. 2024

Kurz šití pro porodní asistentky
Ostravská univerzita

16.–20. 4. 2024

Týden prevence dětských úrazů
Avion Shopping Park Ostrava

17. 4. 2024

ORL seminář MS regionu
Lékařská knihovna FNO

21.–23. 4. 2024

XXXIV. celostátní pracovní konference laborantů a sester 2024
Clarion Congress Hotel Ostrava

22. 4. 2024

Seminář Cévní mozkové příhody
Domov sester FNO

26. 4. 2024

Praktické zkušenosti v péči o pacienty se stomií
Lékařská knihovna FNO

13. 5. 2024

Den pro ženy
Respirium FNO

20. 5. 2024

Seminář Neuroonkologie
Domov sester FNO

6.–7. 6. 2024

15. Kongres miniinvazivní chirurgie
Ostrava
Clarion Congress Hotel Ostrava

12.–14. 6. 2024

POROD 2024
Clarion Congress Hotel Ostrava

12. 6. 2024

ORL seminář MS regionu
Lékařská knihovna FNO

13.–15. 6. 2024

První společná konference farmakologických společností 2024
City Campus Ostravské univerzity

14. 6. 2024

Světový den dárců krve
Krevní centrum FNO

Jak vyžrát na jarní únavu?

Zima se chýlí ke svému konci a teplotnější jedinci už netrpělivě začínají vyhlížet jaro. Pro některé z nás je ale toto roční období spojené s nepříjemným problémem označovaným jako jarní únava. S vyčerpaností a poklesem energie se ovšem dá poměrně dobře bojovat. Účinný návod vám dá farmaceutka Lékárny FN Ostrava Mgr. Jana Martinásková.

Abyste mohli jarní únavu porazit, je důležité mít v sobě dostatek hořčičku. Jedná se o velmi důležitý biogenní prvek, který se účastní až 300 metabolických reakcí v těle, nejdůležitější z nich se týkají produkce energie, regulace krevního tlaku a přenosu nervových signálů. Dospělé ženy potřebují denně zhruba 300 mg hořčičku a muži okolo 400 mg. Nedostatek se projevuje zvýšenou únavou, bolestí hlavy a svalovými křečemi. Bylo prokázáno jeho příznivé působení při prevenci migrén, při neurologických onemocněních, poruchách nálad, u srdečních chorob a diabetu 2. typu.

Dostatečný přísun hořčičku zajistíte pestrou stravou složenou hlavně z luštěnin, obilovin, semen, kaka, zelené zeleniny a ořechů, především pak těch vlašských.

Druhou možností je suplementovat hořčičku formou volně prodejných přípravků nebo léků. Řadu z nich nabízí i naše Lékárna FN Ostrava, ve které vám vždy ochotně poradíme s výběrem. Mějte na paměti, že pro dob-

rou snášenlivost a vstřebatelnost je důležitý typ soli, v jaké hořčičku organismu dodáváte.

Osmdesáti až devadesátiprocentní vstřebatelnost má sloučenina s názvem citrát hořečnatý. Nevýhodou může být projímavost při vyšší dávkách. Doporučit mohou i sloučeniny s chelátově vázaným hořčičkem, například bisglycinát hořečnatý. Vstřebává se téměř celý, není projímavý a jako bonus zlepšuje spánek a snižuje stres.

Dobře vstřebatelná forma hořčičku je orotát. Oblíbili si ho hlavně sportovci. Podporuje totiž výkonnost, fyzickou zdatnost a činnost srdce. Zvýšený příjem hořčičku lze podpořit současným podáváním zinku anebo malého množství vitamínu D. Vitamin B6 pak podporuje vstup prvku až do nitra buňky. Dávejte si ale pozor na to, že užívání hořčičku může mít vliv na vstřebávání železa a léků. Právě kvůli tomu je užívejte samostatně v rozestupu dvou hodin od další medikace.

Mgr. Jana Martinásková

Lékárna FN Ostrava nabízí přípravky s obsahem hořčičku

Magne B6 – Cena 249 Kč

Magnerot – Cena 315 Kč

Magnesium citrát complex – Cena 175 Kč

 www.fno.cz

 @FNOstrava

 FN_Ostrava

 @fakultni_nemocnice_ostava

 FAKULTNÍ NEMOCNICE OSTRAVA

 Fakultní nemocnice Ostrava – PODCAST

Vydavatel: **Fakultní nemocnice Ostrava**, 17. listopadu 1790/5, 708 52, Ostrava-Poruba, IČ: 00843989 | Vychází čtyřikrát ročně. Toto číslo vyšlo v březnu 2024.
Redakce: Bc. Petr Dušek, tel.: +420 597 374 006, e-mail: redakce@fno.cz | Grafické zpracování: ASEITA spol. s r. o. | Fotografie: archiv FN Ostrava
Tisk: KLEINWÄCHTER holding s.r.o. | NEPRODEJNÝ VÝTISK | Elektronická verze časopisu je k dispozici na <https://www.fno.cz/nemocnicni-listy>